Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 107 (1857) ♦ Вівторок, 9 червня 1998 року ♦ Ціна договірна

Інформаційне забезпечення НАСТУПНИХ КРОКІВ?

Укотре Верховна Рада не змогла обрати свого Голову. Протистояння лівих і правих сил поступово веде до цейтноту в діяльності нинішнього складу парламенту. Вперше минулого тижня уже почали говорити не про урядову, а про парламентську кризу.

Заінтриговані перетягуванням каната, партійні фракції не хочуть (а може, уже й не можуть) поступитися принципами. Праві, які сприяли минулого вівторка провалу кандидатури Леоніда Кравчука на посаду Голови ВР, ще раз повернулися до теми «пакетного» обрання керівництва Верховної Ради. А ліві виставили свою важку артилерію в особі лідера «Лівого центру» Олександра Мороза.

(Закінчення на 2-й стор.).

А заручником став «Тарас Шевченко»

Події на українському теплоході «Тарас Шевченко» останніми днями у центрі уваги засобів масової інформації, як вітчизняних, так і зарубіжних. Річ у тім, що 530 пасажирів не пошкодували коштів (від 1,5 до 7 тис. доларів), аби здійснити круїз на ньому сімома країнами. Та вже в Греції з'ясувалося, що через фінансові непорозуміння між компанією — власницею «Тараса Шевченка» та туристичними фірмами його буде перервано. Мало того, у грецькому порту Пірей теплохід мало не опинився під арештом за борги. Фірма-власник віддала наказ про повернення «Тараса Шевченка» до Одеси. І тут розпочався справжній заколот на кораблі.

(Закінчення на 12-й стор.).

Виступи кандидатів на посаду Голови Верховної Ради України

3—5

КРАЇНА НА МАРШІ

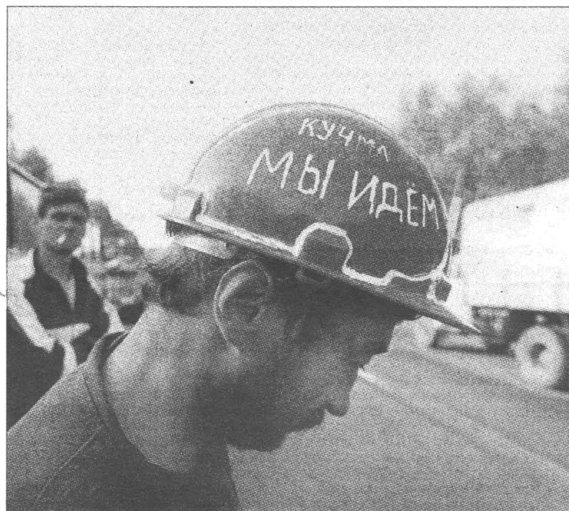

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

13

«Кучма, ми йдемо»... Ці слова написані на касках та робах багатьох шахтарів об'єднання «Павлоградвугілля», які ось уже 26 день долають 600-кілометровий шлях до Києва — із Першотравенська вони вийшли ще 15 травня. І цей шлях, без будь-якого перебільшення, политий потом, кров'ю і сльозами, адже у багатьох шахтарів, майже за Стефаником, «ноги стираються до кісток і печуть...» А сліз під час зустрічі із шахтарями часом не соромляться не те що жінки, а й чоловіки — їх ми бачили і в Золотоноші, і у селах, що розташовані уздовж дороги на Київ.

(Продовження на 13-й стор.).

Ринкові колізії

Реструктуризація з подвійним дном

Шахтарі знову барабанили касками по асфальту на Банковій, коли Світовий банк проводив у столичному Будинку кіно конференцію «Соціальна оцінка структурної перебудови вугільної промисловості: пом'якшення негативних наслідків». За сценарієм вона нагадувала відомий анекдот, коли пацієнт, отямившись і зрозумівши, що його везуть до моргу, просить: «А може, краще до реанімації?». — На що отримує категоричне: «Лікар сказав у морг, значить, у морг!».

(Закінчення на 2-й стор.).

P.S.

- За даними Державної податкової адміністрації, у тіньовому фінансовому обороті — близько 12 млрд. грн.
- Для підвищення безпеки об'єкта «Укриття» необхідно 750 млн. доларів, а загальна сума внесків становить нині 387,5 млн. доларів.
- У Кіровоградській області сальмонельозом заражено 7 новонароджених, 4 з них — у критичному стані.
- На 6-му кілометрі від станції Бердичів (Житомирська область) зійшли з колії 12 вагонів товарного потяга.

Транспортні коридори

Порт, якому море тільки сниться

8

Спробуй і виграй!

«Голос України» знову проводить для своїх передплатників другий етап лотереї. Розігруватимуться найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам:

47. Могилів-Подільському приладобудівному заводу Вінницької обл. (директор Микола Шелехов) — тостер.
48. Асоціації «Вінницяцукор» (голова правління Володимир Лещенко) — 50 кг цукру.

Друзі! Стежте за газетою. Щономера у нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу в лотереї. Спробуйте і виграйте!

Передплата-98

У номер

Офіційних мільйонерів поки що лише сім

Сім громадян України мають річний доход понад один мільйон гривень згідно з поданими податковими деклараціями за 1997 рік, повідомив агентству «Інтерфакс-Україна» голова Державної податкової адміністрації України Микола Азаров.

Фактично такий самий, але не задекларований річний прибуток, за оцінкою М. Азарова, мають майже 150 тисяч громадян України.

Доки душа співає...

У Луцьку завершився третій Міжнародний фестиваль українського фольклору «Берегиня», в якому взяли участь представники 10 країн світу. Три дні на площах, вулицях і в скверах старовинного міста вирувало фестивальне диво, що привезли на Волинь пісенно-танцювальні колективи, фольклорні гурти, майстри народних промислів. Як зазначила Берегиня фестивалю — народна артистка України Ніна Матвієнко, це було свято душі і серця, народжене у глибині століть, збережене предками і передане нам.

Перемагає українське слово

Підбито підсумки третього регіонального форуму «Книжкова справа Донбасу», участь у якому взяли не тільки книговидавці, а й місцеві засоби масової інформації. Показово, що цього разу переможцями в трьох номінаціях стали українські видання. Зокрема, диплом у номінації «Українська мова — мова державна» присуджено обласній газеті «Донеччина», а додаток до цієї газети «Світлиця» визнано одним із лауреатів. Кращим періодичним друкованим виданням українською мовою названо міськрайонну газету «Вісті» зі Слов'янська, а кращим журналом регіону — аналітико-інформаційний журнал «Схід».

Врожай-98

Обсіялися. Час жнивувати...

За даними МінАПК, у країні завершено посівну — 13 млн. 576 тис. га зайняті під яровиною.

Повсюдно тривають «зелені» жнива. Вже заготовлено 272 тис. тонн сінажу (3% від прогнозованого), 63 тис. тонн сіна (з передбачених 4562 тис. тонн). Загалом багаторічні трави покладено у валки на 453 тис. га —16% площ, запланованих до косіння.

Підсумок тижня

Інформаційне забезпечення наступних кроків?

(Початок на 1-й стор.).

Найімовірніше, сьогоднішнє голосування результату не дасть — вибори не відбудуться, бо чотири фракції не братимуть у них участі. Отож звідси патова ситуація, яка, можливо, матиме не те продовження, на яке очікують сторони політичного протистояння.

Напевне, сьогодні уже можна знайти пояснення, чому частина правих голосувала супроти узгодженої кандидатури Леоніда Кравчука. На мій погляд, цей сценарій заздалегідь було написано на Банковій. Адже напередодні повторного голосування, 1 червня, відбулася зустріч Леоніда Кучми з лідером фракції «Громада» Павлом Лазаренком. Та, як стверджують поінформовані джерела, зустріч виявилася безрезультатною. Проте, схоже, праві вирішили підстрахуватися, і близько сорока їх депутатів не голосували за екс-президента. Адже якби «Громада» віддала свої голоси Леонідові Макаровичу, то, за умови збереження результату першого голосування, той міг удруге у своїй політичній кар'єрі очолити Верховну Раду. Однак результат голосування виявився несподіваним навіть для правих — Леонід Кравчук програв лідерові комуністів. Отже, Кравчука, з усього виходить, здали свої. «Блокування» виборів Голови Верховної Ради з боку правих триватиме і надалі. Бо, як показали перипетії довкола екс-президента, нинішнім господарям будинку на Банковій сильний парламент не потрібний. Особливо на тлі слів заокеанського гостя — Збігнєва Бжезинського про «політичний застій» і «параліч влади» в Україні. Колишній помічник президента США у Харкові висловив також думку про те, «що в Україні зараз немає ні президентської, ні парламентської системи». Водночас високий гість вважає: «для короткострокового реформування країни є президентська форма правління». Щоправда, Збігнєв Бжезинський водночас застеріг: «Складність полягає в самому переході від більш концентрованого влади до більш відкритого суспільства».

Важкі роздуми народних депутатів.

В унісон заокеанському візитеру заговорили пропрезидентські засоби масової інформації. Так, газета «Сегодня» 6 червня у статті під заголовком «Президентів на переправі не міняють» спробувала на деяких (непереконливих, одначе) прикладах довести неефективність парламентської форми правління проти президентської.

Водночас програма «7 днів» розпочала, так би мовити, інформаційне забезпечення подальших кроків глави держави. Так, народний депутат Анатолій Литюк говорив не тільки про парламентську, а й конституційну кризу. Проте рецепт лікування хвороби законодавець запропонував несподіваний: порадив Президентові піти неконституційним шляхом і утворити дві палати — одну з депутатів-мажоритарників, другу сформувати з депутатів, обраних за партійними списками.

Про ймовірність втручання Леоніда Кучми в роботу Верховної Ради, на жаль, говорив у цій же програмі і екс-президент Леонід Кравчук, який програв за допомогою президентської команди вибори на посаду Голови Верховної Ради. (На жаль, адже він мусить добре розуміти, що нинішня парламентська криза викликана штучно — втручанням президентського оточення у діяльність законодавчого органу).

Безперечно, не можна скидати з рахунку, що ці інформаційні погрози пролунали для того, щоб примусити і лівих, і правих сісти за стіл переговорів і знайти можливість якомога швидше обрати Голову Верховної Ради. Проте повідомлення, які надходять з правого флангу, ставлять під сумнів цю версію. Наприклад, В'ячеслав Чорновіл вважає, що коаліція чотирьох фракцій «дала тріщину». Побічним підтвердженням цього факту є те, що НДП і Рух хочуть бачити в керівництві Верховної Ради І. Плюща (НДП), П. Симоненка (КПУ) та Ю. Костенка (Рух). На що болісно відреагували об'єднані соціал-демократи.

Отож з урахуванням усієї інформації, яка просочується в кулуари, вимальовується такий сценарій. З одного боку, блокування обрання Олександра Мороза на посаду Голови ВР, а з другого — провокування розколу чотирьох фракцій нав'язуванням «своїх» кандидатур до «пакета». За таких умов, загнана у глухий кут, Верховна Рада остаточно буде дискредитована, а Президент отримає змогу нарешті реалізувати свою заповітну мрію зразка червня 1996 року — звернутися до народу і провести через референдум зміни й доповнення до Основного Закону, де Верховної Ради не буде, а з'явяться двопалатні Національні збори...

Окрім того, наближається і відповідна дата — 28 червня, день, коли депутати Верховної Ради минулого скликання прийняли нову Конституцію України. Тоді Президент і його оточення «бій» програли. Прийшла пора реваншу?.. Поки що це лише версія...

Володимир КОРОЛЮК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Ставки зроблено, панове!

Акценти

«Круглий стіл» в МінАПК «Аграрні перетворення в Україні, стан їх реалізації та шляхи прискорення» скоріше нагадував звичайну для цих стін нараду. Була президія з міністром та заступниками і навіть одним віце-прем'єром.

Представники підприємницьких структур від АПК, яких запросили урядовці, щоб подивитися, хто вони такі ті «топсервіси» та «украгроконсалти», а ще — про селянські біди з ними «покалякати», почувалися розкуто. «Бізнеса» не соромилися обговорювати виступи прямо тут, у разі необхідності телефонували на «хвірму» або й у інших справах. .

— Коли вибори — гроші треба, коли гроші треба — нас зазивають, — вели жваву розмову двоє, не звертаючи уваги на привітання міністра.

На трибуні з'явився віце-прем'єр Тигипко, який почав окреслювати шляхи подальшого співробітництва:

— Я, міністр і ви — однодумці в тих справах, що хочемо робити сьогодні на селі, — розпочав урядовець.

— Бач, як до дружби закликає, — прокоментував один з вищезгаданих співрозмовників.

— Уряд і МінАПК роблять ставку на розвиток приватного підприємництва на селі, — вів своє віце-прем'єр. — Впродовж 1997 року в АПК відбулися певні позитивні зрушення. Сповільнилися темпи падіння виробництва сільгосппродукції. Продовжується процес реформування майнових та земельних відносин...

— Сто відсотків податків з прибутків хто стриже? — не вгамовувався голос. — А митні служби. Вони розмитнюють комбайни по кілька місяців. Торік «Нью Холланди» потрапили на лани, коли жнива майже скінчилися. А ми знай — плати кредитні відсотки. І взагалі, я стомився тягати за собою купу грошей і думати лише про дві речі: чи достатньо взяв, щоб розв'язати проблему, і чи не «пов'яжуть» за хабар.

— Але у реформуванні АПК не досягнуто позитивних результатів, — перейшов до песимістичного урядовець. —Причина — відсутність сприятливого ринкового середовища.

— Тепер грошей проситиме, — далі розмовляв про своє хтось.

Проте доповідач повідомив про інші гроші. За його словами, зі Світовим банком підписано угоду про створення фонду передекспортних гарантій обсягом 120 мільйонів доларів. Відтепер іноземним постачальникам матеріально-технічних ресурсів надаватимуть гарантії у ВКВ щодо виконання комерційних контрактів українськими партнерами. Закордонні компанії порівняно з вітчизняними матимуть ще більші привілеї.

І надалі на нараді обіцяли золоті гори. Та, схоже, бізнесмени виставили зустрічі-знайомству «незадовільно». «Ми прийшли оцінити реальну ситуацію, а не ту, якою хочемо її бачити», — кинув після «круглого столу» один з підприємців.

Галина КВІТКА.

Реструктуризація з подвійним дном

(Початок на 1-й стор.).

Роль санітарів виконували представники вітчизняного уряду, «безнадійно» хворого — вугледобувна промисловість, а ескулапа — Світовий банк. Передмова до події така: якось на Заході вирішили допомогти Україні навести лад у власному вугільному домі. Мовляв, що то у вас за видобування таке, коли, порівняно з 1990 роком, обсяги видобуваного чорного золота скоротилися у 2,3 разу, а кількість працюючих — лише в 1,3. Продукція, отож, збиткова. Непорядок.

Головним реанімувальним засобом, запропонованим з-за кордону, стала пропозиція... закрити 75 шахт. Опісля, буцімто, і вугілля піде на-гора конкурентоспроможне, і виробництво не буде для бюджету таким обтяжливим. Можливо, Кабмін і визнав би такі «оздоровчі пігулки» малоефективними, якби не одне але — програма реструктуризації передбачала надання Світовим банком кредиту на 300 мільйонів доларів. Тому й не дивно, що уряд пристав на пропозицію.

Голоси, які на конференції стверджували, що іноземці з «допомогою» тільки про власні інтереси турбуються, до уваги не бралися. Запитання на кшталт, чому грошову ін'єкцію можна використовувати лише на закриття видобувних підприємств, а, приміром, не на їх технічне переобладнання (адже «допомога» у підсумку на відновлення конкурентоспроможності і спрямована) — здебільшого ігнорувалися. Так і не отримали присутні зрозумілої відповіді, навіщо горлівській шахті імені Калініна Світовий банк надає 30 мільйонів доларів на закриття, коли, свідчать гірничі профспілки, за 5 мільйонів доларів підприємство може освоїти новий пласт і стати прибутковим. Не треба бути мудрагелем, щоб зрозуміти, який крок економічно доцільніший.

Шахтарі «чистим» намірам іноземного кредитора довіряють мало. 75 відсотків їх, свідчать соціологічні дослідження, впевнені: закриття продиктоване інтересами західних країн, які намагаються уникнути конкуренції з дешевшою продукцією. Торік за програмою Світового банку закрито три шахти. Як жити звільненим? «Помічники» від міжнародного капіталу радять їм перекваліфіковуватись і навіть відкривати власну справу. Новоявленим бізнесменам обіцяють «підкинути» на розвиток аж по 600 доларів на душу. Про це не раз наголошували на конференції.

Оце шахтарі розживуться...

Валерій ДРУЖЕНКО.

ВИСТУПИ КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Виступ народного депутата України Олександра ПУХКАЛА (фракція «Громади»)

Шановні народні депутати! Шановна Президіє! Насамперед я хотів би висловити щиру подяку моїм колегам із фракції «Громада» за надану мені честь балотуватися на високу посаду Голови Верховної Ради України, можливість поділитися своїми думками та поглядами. Волею народу ми покликані на перетині двох тисячоліть бути чотири роки відповідальними за все, що відбувається в нашій державі.

Незрівнянно вища і багатоаспектніша відповідальність Голови Верховної Ради України, який разом з нами, своїми колегами, повинен передати справи новому депутатському складу в кращому стані, ніж ми їх одержали від своїх попередників.

Акцентую вашу увагу саме на майбутньому фініші нашої діяльності, бо час спливає швидко, а зробити треба дуже багато.

І щодня слід самокритично дивитися на зроблене нами. Соціологічне опитування населення України показало, що 1994 року на запитання, чи в змозі обраний від вашого округу народний депутат виразити ваші інтереси, схвально відповіло 22 %, а 1997 року — лише 3,8 %.

Зовсім не довіряли Верховній Раді у 1997 році 40, 9 % опитаних.

Як бачимо, мала місце криза довіри, а значить, криза ідей і їх авторів у Верховній Раді минулого скликання.

Сподіваюсь, що сьогодні ніхто не зможе твердити про підвищення рейтингу нової Верховної Ради 14-го скликання за перші тижні нашої діяльності.

Мої дії у разі обрання Головою Верховної Ради? Яким шляхом можна переломити негативну тенденцію поглиблення кризи в суспільстві і змінити справи на краще?

Не дивлячись на те, що політична структурованість Верховної Ради — це безперечний успіх у побудові політичної системи, політична занятість, навіть агресивність деяких політичних сил у парламенті вносять у його діяльність серйозний дестабілізуючий фактор. Мені дуже подобається визначення політики, дане древнім мислителем Платоном: «Політика — це мистецтво жити разом». Тобто, це мистецтво узгоджувати інтереси, які рухають світ, мистецтво гармонізувати їх на основі пріоритетності національних, загальнодержавних інтересів. Саме цьому мистецтву, на мій погляд, повинні всі ми навчитись, і насамперед —Голова Верховної Ради України. Ось чому нам варто брати приклад з цивілізованої Європи, де утверджується неконфліктна концепція політики.

Така політика означає співіснування різних за інтересами соціальних груп населення. Саме завдяки цьому може бути досягнута стабільність у суспільстві.

Далі. Політика — це не лише наука перемагати, а ще й мистецтво жити разом. Важливо також створити такі умови політичної діяльності, за яких справжнім неілюзорним успіхом є не перемога однієї політичної сили, а перемога всіх.

І нарешті, справжні громадянські чесноти не в політичній затятості, а у шануванні та розвитку громадянського суспільства, підтримці та захисті його пріоритетів. От що означає неконфліктна концепція політики, яка утверджується в Європі.

Якщо ми прагнемо стати європейською державою, давайте вчитися цій неконфліктній політиці. Сучасна політика — це узгодження, баланс і політично-партійних інтересів. Ще мудрий француз Шарль-Луї Монтеск'є, стверджуючи необхідність поділу влади на три умовні гілки, вказував, що такий поділ необхідно не тільки для розрізнення функцій єдиної влади, а й для запобігання цілковитого зосередження всієї суспільної влади в руках якоїсь однієї політичної сили. Саме так має досягатися баланс гілок влади, компроміс інтересів.

А що ми спостерігаємо у нас? Одна з найвпливовіших фракцій у Верховній Раді — НДП. Прем'єр-міністр України є членом цієї партії, очолює виконавчу гілку влади. До чого призведе таке зосередження влади, якщо ми оберемо ще і представника цієї політичної сили Головою Верховної Ради, відомо.

Тому Голова парламенту, на мій погляд, має бути людиною політично незаангажованою, центристських позицій, здатен долати обмеженість свого партійно-політичного горизонту. Ми будуємо молоду демократичну, правову державу, і не варто нам успадковувати помилки минулих років.

Стару концепцію політичної системи боротьби і перемог слід замінити новою концепцією компромісів інтересів, перемоги всіх у розв'язанні загальних проблем. Голова парламенту повинен вести усіх послідовно до однієї загальнонаціональної мети — збереження цілісності та єдності нашого розшарованого суспільства, забезпечення ефективного розвитку усіх сфер життя людини. Тому на цьому високому посту має бути людина твердих державницьких позицій, яка б національні та державні інтереси ставила б вище політичних і партійних інтересів.

Щоб входячи до зали Верховної Ради, він одягав символічну мантію позапартійності, толерантності в ім'я злагоди і об'єднання конструктивних сил. Криза довіри народу до владних структур, як свідчать соціологічні дослідження вчених Інституту соціології НАНу, у цифрах мають такий показник: на запитання «Як ви оцінюєте діяльність Президента України в 1997 році?» — позитивно відповіло всього 3,8 відсотка опитуваних.

На запитання «Чи вистачає вам стабільності у державі та суспільстві?» у 1997 році відповіли, що не вистачає — 70,9 відсотка. Тому справедливим буде висновок, що наявна модель організації державної влади і управління нежиттєва і не відповідає інтересам народу. Аналіз цієї моделі, передбаченої Конституцією України 1996 року свідчить, що розподіл державної влади не створює повноцінного механізму стримування противаг, не сприяє кооперації і ефективній діяльності владних гілок, не забезпечує необхідних обмежень державної влади для створення інститутів громадянського суспільства.

Це призводить до дублювання діяльності гілок влади, відсутності взаємного контролю і неефективності системи державного управління. Держава має перманентне завдання узгоджувати одні елементи системи влади з іншими.

За своїми власними проблемами держава ніколи і вона не спроможна розв'язати нагальні проблеми розвитку нашого суспільства. Ось чому так потрібні зміни і доповнення до Конституції України, введення в дію законів «Про Кабінет міністрів України», «Про місцеві державні адміністрації», підготовка і прийняття законів «Про Регламент Верховної Ради України», «Про опозицію», «Про законотворчий процес» та інших.

Першочергове завдання новообраного Голови Верховної Ради — це спрямувати зусилля парламенту на законодавче забезпечення формування саме української моделі організації державної влади і управління. При цьому потрібні такі зміни і доповнення до Конституції і законів, які б не базувалися на запозичених на Заході моделях і конструкціях, а враховували наш історичний досвід державотворення, ментальність і традиції народу.

У справі налагодження успішної роботи парламенту, його апарату важливе значення має прискорене прийняття закону про Регламент, який базувався б на засадах Конституції України. Щоб саме цей закон регулював стосунки між депутатськими фракціями, групами. Нам потрібен також інтегруючий закон про засади внутрішньої та зовнішньої стратегії. Необхідно прийняти закони саме прямої дії.

Нарівні з політичним блоком питань, нагального вирішення потребують питання економічного блоку. Моє бачення каркасу економічної політики держави на сучасному етапі умовно поділяється на 5 основних напрямів.

Перший — це інституціональна реформа і розв'язання питань у системі оподаткування, прийняття податкового кодексу, який зробив би цю систему не чисто фіскальною, а стимулюючою і регулюючою.

Доцільно запровадити не менше як на 3 роки мораторій щодо змін і доповнень до податкового законодавства.

Другий — реформування бюджетної і, загалом, фінансово-кредитної системи. Необхідно змінити співвідношення розподілу коштів між центром і регіонами на користь останніх. Слід розширити базу доходної частини державного і консолідованого бюджету, можливо, використати досвід Росії, який запроваджується сьогодні.

Третій — це перебудова структури нашої економіки і виробництва.

Четвертий — визначення пріоритетів в економічній політиці, віддаючи перевагу аграрно-промисловому сектору економіки.

І останній, п'ятий — це ефективна інноваційно-інвестиційна політика.

Всі ці напрями слід законодавчо врегулювати і забезпечити.

Нас звинувачують у тому, що Верховна Рада зволікає з прийняттям необхідних законів для економічних реформ. Законодавчий процес повинен бути спрямований саме на формування соціально орієнтованої ринкової економіки. Актуальним питанням є внесення змін і доповнень до закону «Про банківську систему», в Земельний кодекс України, Закон про режим функціонування вільних економічних зон, реформування пенсійної системи, законодавче регулювання соціально-трудових відносин і відносин соціального партнерства.

Слід терміново законодавчо врегулювати проблеми зайнятості населення, масового безробіття. Нам варто відмовитися від практики, коли проекти законів готує Кабінет міністрів України, коли чиновники пишуть ці закони для себе, а отже, і з урахуванням своїх інтересів.

У Верховній Раді 13-го скликання було розглянуто лише 36 відсотків законопроектів, розроблених її комітетами, а всі інші підготовлені Кабміном і Президентом. Закони повинні готувати насамперед комітети Верховної Ради, ініціювати народні депутати України з залученням фахівців інститутів Національної академії наук, зокрема Інституту держави і права, Інституту соціології та інших.

Щодо Кабінету міністрів, то зазначу, що потрібно удосконалювати його структуру, посилити повноваження, варто підвищити роль Прем'єр-міністра і міністрів, справді політичних фігур, які повинні формувати політику свого міністерства, домагатися її впровадження в життя. Яким не перешкоджали б чиновники Кабінету міністрів. Саме таке реформування Кабінету міністрів дасть нам можливість менше опікати з дрібних питань діяльність уряду.

Параліч нашої влади, криза в суспільстві значною мірою пояснюється, на мій погляд, занедбаністю і вкрай нерозумним ставленням до сфери науки, освіти, культури. Адже саме звідси ми одержуємо нові оригінальні ідеї, прогресивні розробки і недооцінювати це — значить прирікати себе на поразку і відсталість. Культура і духовність мають стати базою цивілізованого розвитку України. За рівнем розвитку економічного потенціалу Україна — в числі перших п'яти країн Європи. А за ефективністю його використання — у кінці першої сотні у світі. Технічні оснащення засобів виробництва, рівень технологій, за оцінками фахівців, на 50 років відстають від розвинених країн. Тому одна із корінних сьогоднішніх проблем України — це відсутність ефективної державної політики щодо науки, освіти, культури. Нам потрібно формувати національну еліту, яка спроможеться реалізувати саме загальнонаціональну мету — прорив до вершин сучасної цивілізації, до інформаційного суспільства.

Нам потрібна сучасномисляча і соціально відповідальна управлінська еліта. Україна потребує провідників нації, спроможних піднятися над своїми корисними інтересами, осягнути фундаментальні тенденції розвитку сучасного світу.

Входження нашої держави у світове співтовариство XXI століття вимагає від нас різкого піднесення економічного значення інтелекту та знань, масового впровадження сучасних інформаційних та ресурсоощадних технологій.

Тому на перший план виходять соціальні галузі, що забезпечують ефективне відтворення та розвиток людського потенціалу — науки, освіти, культури, сфери послуг.

Шановні народні депутати! У зв'язку з усім вищевикладеним зовсім недоречним і недозволеною розкішшю виглядає конфронтація, обескровлення сил у парламенті.

Ми, на жаль, поки що непродуктивно витрачаємо час —постійно спізнюємося, а історія і події йдуть вперед. А тому хочеться так багато зробити для загального добра. Я впевнений, що ми зуміємо перебороти самі себе, будемо гідні часу і свого народу, виправдаємо довіру наших виборців! Дякую за увагу.

Виступ народного депутата України Івана ПЛЮЩА (фракція НДП)

Шановні колеги, шановна Президіє! Я хочу зупинитися на тому, що навколо нас. Ми пропрацювали уже тривалий час, і сьогодні можна почути різні оцінки відносно праці нової Верховної Ради.

Хочу сказати вам, що, перебуваючи в передвиборній гонці, я зустрівся більш як у 10 областях з багатьма громадянами, нашими виборцями, і просив їх одне. Попередня Верховна Рада була так політично структурована, що в жодної політичної сили або блоку сил не вистачало голосів, щоб приймати конструктивні рішення і рухатись. Але і в однієї, і в іншої сторони вистачало достатньо сил, щоб заблокувати будь-яке рішення, яке незадовільняло ту чи ту сторону. І тому я казав, що виключне право нашого виборця — це обрати таку Верховну Раду, яка працювала б. І тоді вона візьме на себе відповідальність за стан справ у законодавчому просторі або правовому полі гри. Але для цього треба, щоб було 226 голосів. І це — виключне право виборця і ніхто інший це не зробить: ні Президент, ні уряд, ні ми, всі депутати.

Але сталося так, як сталося: ми прийшли в четверту Верховну Раду, прийшли черговий раз у цю залу і побачили, що знову 190, чи 170, чи 180 і т. д. Знову — зліва достатньо, щоб заблокувати; і справа достатньо, щоб заблокувати... І недостатньо ні зліва, ні справа, щоб рухатися вперед...

Тому давайте ми подумаємо, як все-таки вийти з цього становища? От сьогодні кажуть, що ми 4 тижні тут дурно просиділи. Я так не вважаю, тому що одна із функцій парламенту (будь-якого парламенту, незалежно від його складу і політичної структурованості) — це проводити мітингові функції. Це гасити ті пристрасті, які сьогодні ми бачимо навколо нас. Нас делегують сюди, щоб ми цим займалися. Це перше.

Друге. Якщо кажуть, що нам за ці 4 тижні не треба нічого платити, то, може, правильно. Але чому тоді можна платити тим, хто неефективно працює в іншому місці? Тому давайте вже однаково підходити до всіх, хто мітингує, закінчимо мітингувати і почнемо працювати — тоді буде вигідно і Верховній Раді, і тим, кого вона представляє.

Пам'ятаю, як ми зійшлися у травні 90-го року, багато хто з колег моїх тут пам'ятає. У нас була така структурованість, що, дай Боже, нам мати в майбутньому, і Станіслав Іванович підтвердить, що партійна група тоді налічувала більш як 350 чоловік. І ми обрали тоді Плюща першим заступником 6 червня, а сьогодні ще п'яте. Я не за те, щоб Плющ був обраний 6 червня, а за те, що навіть за такої політичної структуризації ми витратили тоді на вибори керівних органів Верховної Ради багато часу.

Тому давайте не бичувати самих себе і не розпалювати ворожнечу, тому що ми виконуємо одну з функцій, яку може виконати виключно Верховна Рада і більше ніхто.

Тепер друге питання: хто прийшов сюди від народу, а хто не від народу; і скільки сюди делегував народ, а скільки сюди делегував хтось інший. Давайте ми подивимось і на це. Я відношуся до Народно-демократичної партії, яку багато хто в цьому залі недолюблює, але подумаймо: я пішов у цю партію тоді, коли вона не була пропрезидентська, коли вона не була проурядова, коли вона була... партією єднання демократичних сил, яка започаткувала єднання демократичних сил. А уявіть, я прошу вас, давайте уявімо: 24% — це найкращий показник — комуністична партія України, 8, 35% — це як менший брат цієї партії. Значить, будемо так вважати, що це 30 з гаком процентів.

Але подивимось на ті 27 партій, що залишилися, як вони були згуртовані. І всі ці проценти додайте: 5 та 5, та 4, та 3, та 2, та 1 — і матимете значно більше 30 відсотків.

Тому давайте ми все-таки самі для себе зрозуміємо, що найбільш чисельна і найбільш поважна фракція — це там, де 119. Але це не дає право цій фракції зневажати, де 90.

Давайте вести спільну розмову, давайте шукати спільну мову, і тоді своєю працею переконаємо, що всі ми прийшли від нашого виборця, незалежно від того, скільки нас сюди прийшло.

Відомо, що демократія — це там, де рахуються з меншістю.

І третє питання: хто захищає народ і особливо власного товаровиробника? Давайте ми вже наберемося мудрості і не проливатимемо слова і сльози по власному народу і власному товаровиробнику, бо тільки він може його захистити, тільки він, товаровиробник, а захищатимемо його на ділі. Наведу один приклад, як і хто захищає власного товаровиробника. Ми прийшли до Верховної Ради і нам вручили папки. Раніше це робилося дуже просто, а тепер: один вручає посвідчення, другий — папку, третій — пропуск, четвертий — ще щось. Це ж ми понаставорювали ці структури.

Так от, я хочу вам сказати: давайте ми подивимося на цю папку. Папка чийого виробництва, ви бачили. Хіба вже у нас в Україні немає галантерейної фабрики, яка б виготовила папку. Ну, шкіру в Ліван вивезли... Я знаю, у Запоріжжі добре підприємство, там роблять замінники: можна було пошити свою папку. Якщо ми вболіваємо за власного товаровиробника. Подивіться, чия ручка там. Там німецька ручка. Можна ж було зробити. А подивіться чий папір. Там же папір — Європа. А я знаю, скільки лобістів ходять і кажуть: «Допоможіть збути папір, що лежить на Жидачівському паперовому комбінаті». І так далі. Так хто вболіває за власного виробника на ділі, а хто — на словах?

А тепер я вас хочу запитати, ви що в цьому залі не знаєте, чому це так робиться, чому так захищають. Бо на власному комбінаті, як візьмете папір і на власній фабриці — папку, то нічим ділитися.

Тому — це основна причина. Коли не захищають власного товаровиробника. І не шукайте її в політиці чи в народу.

Наступне питання: куди ми інтегруємось? Чи на Схід, чи на Захід? Я не прагну зараз розпалювати ворожнечу, але хотів би порівняти дві Верховні Ради. Коли Верховна Рада України XII скликання інтегрувалась в Європу, то скільки проїздили ми, і подивіться статтю витрат попередньої Верховної Ради, зокрема і в валюті, яка інтегрувалася на Схід. Куди проїздили вони і за які гроші. І ви тоді побачите. То постає запитання: якщо ви не інтегруєтесь на Захід, то чого ви туди їздите? Чому ви їздите туди і клянетесь кожний день, що ви так любите їх і хочете жити, як Європа. А ви подивіться, затребуйте — вам повинні дати такі матеріали, — хто, скільки, куди їздив, за який рахунок і скільки проїздили грошей. Тоді це буде перша контрольна функція Верховної Ради щодо використання бюджету. Ми ж хочемо контролювати всіх і вся, а не знаємо, що робиться у власному домі.

І останнє — це пропозиції. Сьогодні у цьому залі і до сьогодні лунало таке, що ми всі в одному човні. І це справді так, бо це наш човен. Спасибі, що його зробили. Спасибі, що його зробили за радянських часів. Але ж він був реконструйований на рівні СНД і країн Варшавського договору. А ми за останні чотири роки реконструювали на рівні Європи. То хіба треба було знімати чеські унітази, викидати і ставити японські? То давайте подумаємо, хто за власного товаровиробника і як його захищає? Тому ми всі в одному човні, але він пливе і не валиться, і не топиться тоді, коли гребе одна команда або є боцман, або капітан. От ми три тижні і шукаємо цього капітана. Давайте ми його оберемо, і щоб тоді ми створили більшість, яка узяла б на себе відповідальність і навчила контролювати самих себе і всіх інших. Тоді ми будемо сміло виходити до власного народу.

І тому я вношу таку пропозицію: якщо ми не можемо знайти одного капітана, то давайте пошукаємо хоч оцю невеличку команду — 3 чоловіки. Не подобається пакет, називайте його... «трійкою». Ну, троїця — це добре. «Трійки» ж були. Давайте називайте його «трійкою». Не подобається «трійка», називайте його «коаліцією». А ні — «злагодою», «порозумінням». Хоч як називайте, але давайте порозуміємось. І щоб цей човен не кирнувся, бо вже це... якщо він затопиться, то тоді про демократію забудьте балакати. Тоді наступає те, що називається диктатура. Тому... Колись мене мій колега один тут назвав «директором-диктатором». Я тепер, щоб ви, може, ще порозумилися без мене, зніму сьогодні свою кандидатуру. Дякую за увагу.

Виступ народного депутата України Олександра МОРОЗА (фракція «Лівий центр»)

З приводу обрання на посаду голови ВР я втретє за вісім років на цій трибуні, найвищій трибуні держави. З приводу зняття з посади голови — набагато більше разів.

Не дивно, що і сьогодні так конфліктно розглядається це питання. Не дивно, бо мова йде не просто про обрання керівника парламенту. Тут важливий політичний момент вибору. Він зводиться до того, що саме ми, депутати XIV скликання, і саме тепер визначаємо напрям розвитку України. Або вона піде шляхом авторитаризму, або поверне все-таки до демократії. Перший варіант стає наслідком приниження парламенту і парламентаризму, його «кишенькової» суті.

Другий варіант означає утвердження справді демократичних засад в розвитку держави, здійснення відносин у ній на основі законів. Законів, які ми приймемо, за якими і житиме суспільство.

А щоб вони, закони, були такими, як ви вважаєте потрібним, слід забезпечити нормальну, незалежну роботу законодавчого органу, забезпечити систему законотворчого процесу.

У попередньому складі ВР ми впритул підійшли до створення такої системи. Почату справу слід продовжити. Між іншим, саме незалежна робота парламенту, його збереження всупереч відомим намаганням дали змогу створювати згадану систему. Як усе це залежало від голови попередньої ВР? Риторичне запитання.

Для сучасної України одним з найбільших дефіцитів і найбільшою проблемою вважається єдність дій влади. Це потрібно визнати. Але самого визнання мало. Треба забезпечити таку єдність. Якого фундаменту потребує вона? Єдино можливого: роботи на основі Закону, котрий діятиме в інтересах більшості населення, кожного громадянина і держави. Такої єдності нам потрібно.

Бо може бути й інша. Єдність, коли сваволя чиновника стає вище закону. Коли зареєструватися підприємцеві коштує більше очікуваної вигоди. Коли править не закон, а хабар, державний і кримінальний рекет, коли вбивають порядних людей за те, що вони порядні. Коли зведення кланових рахунків видається за внутрішню політику. Хіба не тому до нас бояться іти нормальний іноземний капітал? Хіба не досить у нас уже законів, щоб боротися з тим злом? Чому ж немає боротьби? Теж риторичне запитання.

Ми хочемо будувати могутню державу з політичним розмаїттям, багатоукладною економікою, захищеною соціальною сферою, з верховенством права на основі закону. Нам випало її будувати, нове покоління підійде незабаром, але починати нам. Треба, щоб у нас вистачило для того волі, щоб залежне, дріб'язкове, меркантильне було відкинуте.

Дрібні у помислах і діях люди могутню і справедливу до людей державу збудувати не здатні. Це доведено усією світовою історією. Ось чому ще потрібна єдність дій влади.

А відносно моїх власних поглядів, переконань, намірів... Не треба перебільшувати значення суб'єктивного фактора. Особливість парламенту в тому і полягає, що він може приймати лише компромісні рішення. Якщо, наприклад, депутати-соціалісти захочуть провести закон про прогресивний податок на майно чи доходи, то їм це вдасться лише за підтримки немалої групи депутатів з «правої» частини парламенту. І, навпаки, якщо депутатам, що прийшли з бізнесу, потрібні ефективні закони про банківську діяльність, то треба заручитися підтримкою, наприклад, комуністів, переконати їх у тому, що закони будуть ефективні не лише для банківських структур, а й для держави, для кожного громадянина. Іншими словами, щоб здійснити те, що ми всі обіцяли виборцям, треба тут, у сесійному залі і в комітетах, знайти порозуміння. Голова ВР може тільки сприяти тому порозумінню. В тому його найперша роль.

Але думати, що тим усе і має обмежитись, — значить обманюватися самому і бути неправдивим перед вами і виборцями. На таку роль я не згоден. Базаром керувати не хочу і не збираюсь. Компроміс повинен бути активним і прагматичним. Який зміст вкладається в ці слова?

Я готовий стверджувати, що наш блок Соціалістичної і Селянської партій ішов на вибори з найбільш реалістичною економічною програмою. Водночас з такою ж впевненістю можу стверджувати, що жодна партія, і наша в тому числі, так само, як уряд і Президент, не мають ефективної програми дій. Її треба швидко виробити тут, зібравши все раціональне з пропозицій фракцій і окремих комітетів, об'єднавши зусилля депутатського корпусу. Об'єднавшись перед загрозою страшної катастрофи.

Це невідкладна справа. Замість того, щоб зайнятися нею, нам підкинули, як ведмедям їжака, політичну суперечку, хто кого нищив, хто і що грабував. Нас «розводять» сваркою, хоч треба бути просто примітивними людьми, щоб звинувачувати присутніх, наприклад, депутатів-комуністів у причетності до репресій, або ж рухівців до грабунку державного майна. Невже ми не бачимо, що ця гризня використовується лише з однією метою: створити умови, щоб Верховна Рада не мала змоги втрутитися в те, що діється? Про що ми сперечаємося,? Адже все вже поділено, сфери впливу визначені, клани внутрішні і зовнішні готові. Одне лише завдання — нейтралізувати Верховну Раду. А ми допомагаємо. Як часто допомагали і в минулій Верховній Раді.

Ми в колі і в полоні проблем і стереотипів, часто нав'язаних. Треба не боятися вийти за це коло. Декоративні, часткові заходи не допоможуть. За справу треба братися усім, з відповідальністю і радикально. Єдине, чого слід боятися, — невпевненості, нездатності виконати те, без чого не можна подолати кризу економічну, отже політичну і духовну. Ми можемо це зробити.

Потрібна швидка і практична законодавча робота, зосереджена на невідкладних проблемах суспільства:

зайнятість; треба щороку створювати до 1 млн. робочих місць;

зарплата і ціни;

доступ до кредитів, зв'язок банків з виробництвом;

соціальний захист, пенсії і т. д.

Як організувати таку роботу — знаю. Досвід є. Повірте, коли разом «за неї» сядуть лише доктори Черняк, Вітренко, Коломойцев, Пухкал, Дорогунцов, Юхновський, Суслов, Павловський, Губський, Білорус та інші, а з ними ще десятки молодих депутатів з неоціненним скарбом — практичним досвідом, вони забудуть, хто з якої фракції. Ці буде ніколи. Завдання Голови Верховної Ради — створити умови, щоб вони не мали часу на сварку. Думаю, що це можна зробити.

Про що б справді важливо обмінятися думками, то, скоріше, про найважливіші напрями законодавчої діяльності, організацію роботи парламенту і єдність дій влади. Причому, ці теми і є складовими успіху в парламентській роботі, в побудові держави взагалі.

Отже, про напрямки. Звітуючи перед вами про стан законодавчої роботи, я торкався вже цих питань. Стрижнем усієї законотворчої роботи, безперечно має бути державноправова реформа як генератор усієї трансформації суспільства, а в ній першочерговою — парламентська реформа. Про її особливості я говорив минулого разу. До неї ми ще повернемося під час розгляду річного і сесійного планів роботи.

Щодо організації можу торкатися багатьох нюансів законотворчого процесу. Насамперед, слід основну вагу законотворчої роботи перенести у комітети, зменшити напругу політичної дискусії в сесійному залі завдяки погодженню важливих проектів радою фракцій. Хоча знаю, це тільки на перший погляд проста справа.

Ще раз повернуся до проблеми єдності дій влади. Це проблема системна. Тому вона й потребує відповідного підходу. Необхідною умовою для того є визначення загальної мети, котру ми хочемо досягти. Такої мети, щоб над її набдиженням працювали усі гілки і ланки влади. Синхронно, послідовно, звітуючи за кожен проміжний етап, зміцнюючи тим самим довіру між гілками влади і зміцнюючи взаємний контроль. Не можна вважати нормальним, що з 1992 року уряд працює за меморандумами МВФ, а Верховній Раді вряди-годи «для відчіпного» подає так звані програми діяльності. Когось ми дуримо і що з того маємо? Або ж чуємо з газет і телерепортажів про підписання 10-річної економічної угоди

з Росією, а парламенту своєчасно не подається ні текст угоди, ні її складові, ні десятки протоколів, що мають стратегічне (якщо не доленосне) значення для держави, не кажучи вже про залучення комітетів ВР до роботи над проектами договорів на стадії їх підготовки. А так, між іншим, роблять у всьому світі.

Подібне можна сказати про питання стосунків з НАТО і країнами СНД, про податкове законодавство і бюджетний процес, ставлення до військових навчань і реструктуризації вугільної галузі, питання статусу судів і прокуратури і т. д. Коли ж справа доходить до приватизаційних процесів — до живого інтересу, тут не те що не вистачає узгодженості, тут свідомо чиняться перепони аж до практикування кадрової чехарди з усіма її наслідками.

Очевидною стає єдина природа таких неузгодженостей. Вона пояснюється діяльністю різних гілок влади не на основі спільного, обов'язкового для всіх документа. Таким документом мусять стати основні засади внутрішньої і зовнішньої політики. Проект засад підготований авторським колективом, над ним варто невідкладно зосередитися усім фракціям і комітетам. Правовий механізм єдності дій має нескладну логічну схему: засади внутрішньої і зовнішньої політики — концепції по основних напрямках — програми діяльності уряду — річні плани соціально-економічного розвитку — бюджети.

Вам пропонується методологічна схема програмування законодавчих робіт на 1998 — 2002 рр. (Вона роздана тільки-но.) За вихідні дані в ній береться оцінка стану суспільства як такого, що перебуває в системній кризі. Проте ключове значення має криза економічна. Подолати її можна лише узгодженими діями всіх гілок і ланок влади, консолідуючи для того усе суспільство.

Характерною особливістю запропонованої схеми є те, що чимало її складових уже, в основному, підготовані до розгляду парламентом. Над тим працювали депутати минулого скликання і спеціалісти апарату та Інституту законодавства.

Інша особливість стосується якраз узгодження дій у цьому напрямку Верховної Ради, уряду, Президента, інших суб'єктів законодавчої ініціативи, всіх структур і ланок державної влади та місцевого самоврядування. Надіятися на «озарение», монаршу волю, «тверду руку» тощо — не варто. Тільки поступова, методична, для нас — монотонна, але напружена робота дасть позитивний результат, те зрушення, помітивши яке, суспільство надасть йому прискорення, знімаючи і дефіцит довіри до влади, відновлюючи соціальний оптимізм. Запрошую вас саме до такої роботи.

Тоді відпаде потреба придивлятися, хто старший, хто ні, бо всіх рівнятиме закон. І, може, тоді ми всі раптом згадаємо, що «старший» (чи перший) не Президент чи Голова ВР, не прем'єр чи міністр, а той конкретний громадянин, якому жити сьогодні погано і він не хоче розбиратись в особливостях розподілу владних функцій. Котрий з однаковим почуттям клене і судову, і законодавчу, і виконавчу владу разом із її прирученою четвертою гілкою.

Узагальненням цієї тези напрошується висновок про необхідність дій усіх гілок влади виключно на основі Конституції та законів. Висновок, правда, не оригінальний, але його треба засвоїти усім, хто має хоч якесь відношення до влади. Бо й справді, службова особа повинна керуватись не принципом «дозволено все, що не заборонено.», а принципом «дозволено те, що передбачено законом».

В останній період через засоби масової інформації, навіть у посланні Президента звучить тривога з приводу протиріч між гілками влади. Не хочу повертатися до чотирирічної історії, починаючи зі статусу голів обласних рад, способу перепідпорядкування Національної гвардії, закону про владу, ратифікації Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, усіх етапів конституційного процесу, затвердження урядів і бюджетів, податкових революцій і контрреволюцій, зміщень голови і клопотів про припинення діяльності парламенту.

До честі парламенту — органу, що публічно здійснює владу, — він ніколи не був ініціатором загострення протиріч, а всі вони суттю своєю дріб'язок, суєта. Не хочу на те витрачати час.

Звичайно, протиріччя між гілками влади мають і глибинні, базові причини, і ті, що лежать на поверхні.

Базовою причиною вважаю недосконалість механізму організації державної влади, нестійкість її органів, насамперед Кабінету міністрів. В дискусіях під час підготовки і прийняття Конституції не вдалося відстояти сильний статус Кабінету міністрів. Акценти зміщувалися на незалежність уряду від законодавчого органу, тоді як залежність, тобто зв'язок (зокрема, під час призначення і звільнення прем'єра та інших урядовців), якраз і робить уряд стійким, отже — незалежним, упевненим. Так не сталося. Те ж стосується Генеральної прокуратури, деяких інших структур, їх діяльність нині суттєво залежить від інтересів окремих осіб, їх оточення. В ходу знову телефонне право, специфічні «поради» та інше, проти чого так пристрасно виступали недавно ті, хто тепер сором'язливо відводить очі вбік. До тих пір, поки це не стосується їх особисто.

Думки щодо цієї проблеми звучали у багатьох попередніх виступах. Вже це одне підтверджує, що проблема не надумана, вона існує. Давайте без спекуляцій розглянемо її. Це вам вирішувати. Мова ж не про персони: Президент нинішній чи наступні. При тій концентрації і розгалуженні функцій, зведених до Президента, він змушениц буде покладатися на оточення і воно здійснюватиме владу від імені Президента, тобто всупереч Конституції. Сказане стосується і лівих, і правих, і центристів, і, звичайно, самого Президента. Можливо, ініціатива мала б виходити саме від нього. Бо хто ж сумнівається, що і він хотів би, щоб у державі був лад, а люди владу поважали?

А поверхневі причини мають вторинну основу, вони — наслідок неправильного розподілу владних повноважень, за якими влада окремих людей стає непідконтрольною. В умовах загальної кризи це призводить до розквіту корупції та зловживань в усіх різновидах і на всіх рівнях. Корозія влади стає помітною, а влада скомпрометованою. Не лише всередині держави, а й у зовнішніх відносинах.

Адресується це все-таки більше виконавчій владі. Кажуть, немає контакту виконавчої влади з парламентом, котрий нібито гальмує реформи. А чому ж контакту, довіри немає з тими, хто начебто підтримує курс реформ з-за кордону? Чому вже двічі слухали в конгресі США умови для інвесторів в Україні? Умови, пов'язані з корупцією. Чому зриваються домовленості щодо ЧАЕС, на чотири роки розтягнулась ратифікація угоди України з Європейським союзом у країнах, що входять до співтовариства? Чому підписання Договору про нерозповсюдження ядерної зброї не привело до обіцяних результатів? Чому «заговорена» і забута підтримка у створенні ядерного паливного циклу? Де міжнародний банківський консорціум з Одеського терміналу?

Таких «чому?» можна знайти багато. Вони лише підкреслюють неавторитетність влади, усіх її гілок, низький рейтинг України взагалі.

Із внутрішньої політики я таких прикладів можу навести безліч. На жаль.

Згадаймо про трастові шахрайства, пограбування людей, розкручену інфляцію, товарні схеми в розрахунках, взаємозаліки, бартер і т. д.

Згадаймо про біль і надію України — село, агропромисловий комплекс. Село деградує, руйнуються земельні ресурси, втрачено навіть внутрішній ринок. Він звузився лише до базарів у містах та обочин шляхів через села. Село повертається до лопати, коси і сапи.

Кажу все це не для того, щоб дорікнути уряду чи комусь іншому. Але ж і не через брак законів усе те сталося! То, може, досить показувати пальцем на парламент як на завжди винну невістку?!

Працюючи на посаді Голови Верховної Ради попереднього скликання, я переконався в тому, що особливість парламентської роботи полягає не тільки у підкресленій повазі до букви закону, а й у постійному пошуку компромісу, щоб цей закон народився, швидкій реакції на зміни суспільного життя, врахуванні тих нюансів, які можуть звести нанівець вже прийняте розумне рішення.

При цьому надзвичайно важливим є відчуття тієї межі, за якою закінчується продуктивна дискусія і політичний компроміс і починаються безпринципність і угодовство. Я ніколи не поступався інтересами Верховної Ради як єдиного органу законодавчої влади в Україні. Не допускатиму цього і надалі в будь-якому статусі — подобається це чи не подобається моїм критикам.

Невдоволення у них викликало і те, що я не погодився стати, так би мовити, «позапартійним» головою, що нібито одномоментно розв'язало б усі внутрішні проблеми парламенту і зняло протиріччя з виконавчою владою. Всі ви розумієте, що це було б звичайним лицемірством. Погляди мої відомі. Я був одним з засновників нової соціалістичної партії у НОВІЙ Україні, і про людське око відмовлятися від своїх переконань вважаю за непорядність.

Тому, коли з боку певних політичних кіл і окремих осіб лунають надто емоційні вимоги, щоб керівник парламенту був і позапартійним, і не претендував на якусь участь у політичному чи державному житті, і не мав власної позиції, то це, вибачте, нісенітниця. Нам пропонують обрати не голову парламенту, а безлику особу, функція якої зводитиметься до об'яв на зразок: «Поїзд прибув. Звільніть вагони».

З такою неконституційною функцією я не погоджувався і не погоджусь. Бо коли вирішуються питання державного життя і організації влади, йдеться не про конкретних людей. (Хоча від характеру та вміння окремої людини багато що залежить.) Йдеться про стабільність механізму державного устрою, про фундамент демократії і перспективи громадянського суспільства.

Захищаючи ці критерії, я залишуся і непоступливим, і впертим. Інакше не можу.

Якщо можна мені поставити у вину нестриманість, гострі репліки чи іронію на будь-чию адресу, то пов'язане те було з несправедливим, упередженим ставленням до вищого законодавчого органу, намаганням створити в суспільстві атмосферу нетерпимості до Верховної Ради, принизити її значення і роль. Не мирився з тим ніколи і ніколи не змирюсь. Впевнений, до тих пір, доки в Україні працюватиме парламент, працюватиме не як прислужник, а як самостійна, авторитетна гілка влади, - до тих пір Україна має перспективу, а люди — надію на краще життя. Так розумію і такого стану добиватимуся усіма законними засобами.

Я не прошуся на цю посаду. Обирайте кого вважаєте потрібним. Але робіть це! Облиште гратися «пакетами», «консультаціями», видимістю діяльності. Поважайте свою гідність самі, бо ваші поводирі часом бувають заручниками, а ви заручники у них.

Шановні колеги!

Ще ніколи за останні роки ситуація в Україні не була такою нестійкою і загрозливою. Ще ніколи ми так близько не були до прірви. Треба згуртуватися, поєднати зусилля усієї влади і всього суспільства, щоб не допустити катастрофи. Приклад такої згуртованості, орієнтованості на працю повинні показати ми, депутати. Готовий до співробітництва з усіма партіями і окремими депутатами.

Ми можемо не поділяти погляди, політичні уподобання одне одного, інакше бачити перспективу. Але в нас одна країна, одне суспільство і одне життя — час переходу у нове тисячоліття, у якому нам судилося творити історію. Таке випадає одному із сотні поколінь.

Це вище наших розбіжностей. Будьмо гідні нашого високого призначення!

Методологічна схема програмування законодавчих робіт на 1998-2002 рр.

Вихідні дані: Системна криза в суспільстві, в її основі — економічна криза. Зміст економічної кризи в розбалансова-ності зв'язків між виробництвом, розподілом, обміном та споживанням. Головна причина того в руйнуванні основного економічного відношення: між працею і власністю, між трудящими і власниками. Україна фактично втрачає суверенітет, прямує до національної катастрофи.

Головний пріоритет — зупинення кризи за 2-3 роки Головне завдання влади — збалансування суспільного виробництва через: ● відродження власне виробництва; ● соціально справедливе упорядкування розподільчих відносин, врегулювання товарно-грошових відносин; ● ключова ланка збалансування суспільного виробництва — відродження власне виробництва, але його передумова — соціально справедливе врегулювання розподільчих відносин (власності та праці) та товарно-грошових відносин, насамперед у виробничій сфері.	Засади внутрішньої і зовнішньої політики (державні пріоритети, система принципів внутрішньої та зовнішньої політики, способи і методи її здійснення усіма органами та посадовими особами)	Розробляється ВР разом з КМ, затверджується ВР (VI. 1998)
	Загальнодержавна програма економічного і соціального розвитку України на п'ять років	Розробляється КМ, затверджується ВР (VI-IX.1998)
	Програма діяльності КМ (заходи, спрямовані на вирішення головного завдання щодо збалансування суспільного виробництва з переліком необхідних законодавчих актів)	Розробляється КМ, затверджується ВР (IX.1998)
	Ревізія прийнятих раніше загальнодержавних та регіональних програм, приведення їх у відповідність між собою та з Конституцією	Виконується КМ, відомствами, аналізується комітетами ВР (V-IX.1998р.)
	Концепції економічних та соціальних реформ	Розробляються КМ, затверджуються ВР (до X. 1998 р.)
	Програма законодавчих робіт (1.. .7)	Розробляється і затверджується ВР (XI. 1998 р.)
Орієнтири: ● максимальна ефективність використання продуктивних сил в умовах багатоукладної економіки; ● соціальна спрямованість власності, гарантування інтересів трудящих, власників, суспільства на основі соціальної справедливості; ● правове розмежування державної і недержавної форм власності, сфери публічного і приватного права, рівність усіх суб'єктів права перед законом; ● визначення рівня соціальних гарантій трудящим; ● формування виробничої інфраструктури при максимальній концентрації та спеціалізації посередницьких послуг, законодавче стимулювання скорочення посередницьких витрат; ● удосконалення банківської системи в напрямку концентрації фінансових ресурсів, запобігання спекуляції ними, доступність кредитів, кредитування пріоритетних галузей економіки; ● приведення бюджетної системи у відповідність з Конституцією, посилення контролю за виконанням бюджету та відповідальність за його порушення.	1. Законодавче регулювання відносин власності та праці: Напрями регулювання відносин власності: ● власність українського народу; ● державна власність: ● комунальна власність; ● приватна власність; ● колективна власність; ● зміна форм власності (приватизація, націоналізація тощо) Напрями регулювання трудових відносин: ● зайнятість населення; ● заробітна плата; ● умови праці; ● гарантії і компенсації; ● захист трудових прав; ● права трудових колективів.	Розробляються суб'єктами законодавчої ініціативи у відповідності з програмою законодавчих робіт
	2. Законодавче регулювання товарно-грошових відносин: ● законодавче забезпечення функціонування національного і комерційних банків, валютної біржі; стимулювання інвестиційної функції банків; ● грошово-кредитна політика; ● бюджетна політика; ● структурно-інвестиційна політика; ● антимонопольна політика; ● зовнішньоекономічна політика, захист інтересів держави; ● стимулювання згортання бартерних стосунків, товарних схем та взаємозаліків; ● розвиток кооперації.	Розробляють суб'єкти законодавчої ініціативи

Чиї інтереси захищає прокурор

ПРЕДСТАВНИЦТВО прокурором інтересів громадянина або держави в суді є однією з найважливіших гарантій забезпечення захисту прав і свобод громадян, законних інтересів юридичних осіб і держави загалом (п. 2 ст. 121 Конституції України). Тож здійснення цього представництва потребує серйозного аналізу з метою удосконалення процесуального законодавства, яким регламентується діяльність прокурора у цивільному та арбітражному судочинстві, з урахуванням досвіду, накопиченого прокуратурою в захисті прав і свобод громадян, законних інтересів держави.

Конституцією України не визначено зміст представництва прокуратурою інтересів громадянина або держави в суді, тому в юридичній літературі цю нову функцію прокуратури розглядають по-різному.

Одні автори вважають, що представництво інтересів громадянина або держави в суді передбачене чинним законодавством (гл. 12 ЦПК України — представництво в суді; ст. 28 АПК України —представництво сторін і третіх осіб). Інші виходять із того, що прокурорське представництво, закріплене у п. 2 ст. 121 Конституції України, є цілком новою і особливою функцією.

Суди також по-різному тлумачать представництво прокурором інтересів громадянина або держави в суді. Окремі суди, відмовляючи прокурорам у прийнятті заяв, пред'явлених на захист інтересів громадянина або держави, посилаються на п. 9 ст. 136 ЦПК України (не надано документа на підтвердження повноважень вести справу від імені особи, в інтересах якої він звернувся до суду).

Та в переважній більшості суди, відмовляючи прокурорам у прийнятті заяв, посилаються на п. 1 ст. 136 ЦПК України, п. 1 ст. 62 АПК України (заява не підлягає розгляду в суді).

Суди звичайної юрисдикції, а також арбітражні по-різному визначають поняття права прокурора на пред'явлення позову в інтересах громадянина або держави. Між тим правильне визначення представництва прокуратурою інтересів громадянина чи держави має не тільки теоретичне, а й велике практичне значення.

Для розуміння суті нової функції прокуратури необхідно перш за все з'ясувати, що розуміється під «прокурорським представництвом» в суді, «інтересами громадянина», «інтересами держави», і під «випадками, визначеними законом» (п. 2 ст. 121 Конституції України).

На наш погляд, представництво прокурором інтересів громадян або держави в суді є особливим офіційним представництвом, передбаченим Конституцією України. Інтереси громадянина або держави представляє прокуратура, діяльність якої обумовлена сферою суспільних відносин, поєднаних з правами і свободами громадян та інтересами держави, які охороняються законом. Це специфічний вид державної діяльності, завданням якої є захист прав, свобод і законних інтересів громадянина, а також інтересів держави. Ця діяльність грунтується на конституційному положенні: держава відповідає перед громадянами за свою діяльність, у тому числі й за забезпечення законності у всіх сферах життя суспільства (статті 3, 55 Конституції України).

Прокуратура представляє інтереси громадянина або держави в суді від імені держави, здійснюючи це представництво через прокурорів, які виступають у суді не як представники конкретного громадянина чи державного органу, а як представники держави загалом.

У зв'язку з цим ніяких доручень на ведення справи від осіб, яких представляє прокурор, не потрібно. Він виступає в суді як представник держави в особі прокуратури в межах своєї компетенції і повноважень, визначених законом. Йому не може бути відмовлено у прийнятті заяви (п. 9 ст. 136 ЦПК України), його заява не може бути залишена без розгляду (п. 1 ст. 63 АПК України), оскільки він порушує справу від свого імені (п. 2 ст. 5 ЦПК України, ч. 3 ст. 2 АПК України).

Держава реалізує свою правоздатність через систему державних органів. А Конституція України має найвищу юридичну силу, її норми є нормами прямої дії. На органи прокуратури статтею 121 Конституції покладається представництво інтересів держави в суді у випадках, визначених законом. Право на звернення прокурора або його заступника до арбітражного суду в інтересах держави передбачене п. 6 ст. 20 Закону України «Про прокуратуру» та ч. 2 ст. 2 АПК України.

Отже, зазначеною конституційною нормою (статтею 121) держава уповноважила органи прокуратури представляти її інтереси в суді.

Особливої уваги потребує дослідження процесуальних питань, пов'язаних з тим, у яких випадках заява прокурора не підлягає розгляду в суді (п. 1 ст. 136 ЦПК України, п. 1 ст. 62 АПК України).

Вирішення проблеми, як нам уявляється, пов'язане, поперше, з правильним визначенням понять «інтереси громадянина» та «інтереси держави», а по-друге, з тим, що саме розуміти під «випадками, визначеними законом».

Конституція України (п. 2 ст. 121) не конкретизує, які інтереси громадян або держави і в яких випадках прокурор повинен представляти в суді. Цим можна пояснити, на наш погляд, різне тлумачення поняття «інтереси».

Мотиви, якими керуються суди звичайної юрисдикції та арбітражні, різні. Звичайні суди мотивують відмову у прийнятті позовних заяв прокурорів тим, що вони можуть пред'явити позови в інтересах юридичних осіб державної форми власності. Арбітражні суди вважають, що прокурор не має права на пред'явлення позову в інтересах юридичних осіб — суб'єктів господарювання. Він може звернутися до суду лише в інтересах держави в особі органів, уповноважених здійснювати відповідні функції у спірних відносинах (ст. 2 АПК України). При цьому як звичайні суди, так і арбітражні керуються п. 2 ст. 121 Конституції.

На наш погляд, у п. 2 ст. 121 Конституції України йдеться про інтереси держави в широкому розумінні, а це не тільки економічні й політичні інтереси, а й інтереси у соціальній сфері, у сфері міжнаціональних відносин. Держава відповідає за забезпечення законності у всіх сферах життя суспільства (ст. 3 Конституції України).

Отже, поняття «інтереси держави» повинно тлумачитися ширше, виходячи ще й з того, що спеціальною нормою Конституції України прокуратуру уповноважено визначити наявність у спорі інтересу держави і представництва його в суді.

Сфера державних інтересів є не що інше, як різні суспільні відносини, які охороняються законом і складаються у державі незалежно від форм власності. Тому будь-яка юридична особа має право на представництво її законних інтересів органами прокуратури в судах, якщо це стосується державних інтересів.

Передбачений п. 2 ст. 121 Конституції України інтерес громадянина або інтерес держави необхідно розглядати як право на отримання захисту порушеного чи оспорюваного суб'єктивного права або інтересу, які охороняються законом, тієї особи, задля якої прокурор звертається до суду, і які можуть бути реалізовані тільки після всебічного, повного і об'єктивного з'ясування обставин справи. Таким чином, «інтереси громадянина» або «інтереси держави» не можна розглядати як підставу для відмови у прийнятті заяви прокурора.

Виявивши порушення закону, прокурор у кожному конкретному випадку самостійно вирішує, чи вимагається захист інтересів громадянина або держави і в якій формі він ці інтереси представлятиме в суді. Визначення прокурором наявності інтересу у громадянина або держави і необхідності його захисту шляхом пред'явлення позову (заяви) не має піддаватись оцінці суддею при взятті до провадження справи. Адже суд здійснює правосуддя шляхом розгляду справ, а не через оспорювання права на звернення до суду.

Право на пред'явлення позову – це право на правосуддя за конкретним матеріально-правовим спором і воно гарантується Конституцією України громадянам, юридичним особам, а також державі загалом (ст. 2 ЦПК України, ст. ст. 1, 2 АПК України). Прокурор представляє їхні інтереси в суді й уповноважений на це державою. При цьому необхідно враховувати, що для порушення справи в суді необхідна й особлива підстава — випадки, визначені законом (п. 2 ст. 121 Конституції України).

Що потрібно розуміти під такими випадками? На нашу думку, це конституційне положення слід розглядати перш за все як дві форми участі прокурора в цивільному та арбітражному судочинстві, що передбачені чинним законодавством (ч. 2 п. 6 ст. 20, ст. 35 Закону України «Про прокуратуру», ст. ст. 13, 118 ЦПК України, ст. ст. 2, 29 АПК України):

а) взяття справи до провадження;

б) вступ у справу, порушену з ініціативи інших осіб.

Прокурор може представляти інтереси громадянина або держави на будь-якій стадії процесу. Зокрема, він має право внести касаційне (окреме) подання на незаконне чи необгрунтоване рішення (ухвалу) суду, незалежно від участі у справі, якщо це стосується інтересів громадянина чи держави. Це право надане йому ст. 35 Закону України «Про прокуратуру», ст. 29 АПК України. Інтереси громадянина або держави прокурор може представляти і на стадії виконання судових рішень.

Необхідність представляти інтереси громадян або держави в суді може виникнути у прокурора і в справах, порушених з ініціативи інших осіб.

Закон України «Про прокуратуру» (п. 6 ст. 20, ст. 35), ст. 118 ЦПК України, ст. 2 АПК України не конкретизують випадки, коли прокурор має право представляти інтереси громадянина або держави в суді. Він наділений таким правом щодо будь-якої цивільної справи. Однак при цьому слід враховувати таке: Конституція України надала право кожній заінтересованій особі звертатися до суду в порядку, встановленому законом, по захист прав і інтересів, що охороняються законом.

Із цього випливає, що як громадянин, так і юридична особа, органи держави самостійно звертаються до суду по захист своїх порушених прав і інтересів, які охороняються законом. Прокурор представляє інтереси громадян у суді лише тоді, коли вони за станом здоров'я чи з інших поважних причин не можуть захистити свої права (ст. 13 ЦПК України). Що стосується захисту прав і інтересів неповнолітніх, недієздатних, обмежено дієздатних і безвісно відсутніх, то прокурор представляє їхні інтереси в суді у тих випадках, коли батьки, усиновителі, опікуни і піклувальники або органи виконавчої влади ухиляються від їх захисту.

Іван ВЕРНИДУБОВ,
заступник Генерального прокурора України,
кандидат юридичних наук;
Віктор САПУНКОВ,
проректор Інституту підвищення кваліфікації Генеральної прокуратури України,
кандидат юридичних наук.

КРЕДИТ ЯК РУШІЙ БІЗНЕСУ

Країні необхідна нова, ефективна схема кредитної підтримки малого та середнього підприємництва

ЗА ОСТАННІ роки було багато сказано про необхідність розвитку в Україні малого та середнього бізнесу. Розроблялися програми, створювалися спеціальні бюджетні фонди. Але відчутного розвитку бізнесу так і не спостерігається. Чому?

Мало лише бажання сприяти розвиткові бізнесу — потрібна ціла низка економічних умов і, відповідно, вміння створювати ці умови. Приміром, у Німеччині, де на підприємствах малого та середнього бізнесу зайнято 80% працюючого населення країни, основний наголос у програмі підтримки бізнесу держава робить на пільгове довгострокове кредитування. Схема пільгового кредитування невеликих фірм має такий вигляд.

Підприємець звертається до комерційного банку для отримання позики, подаючи всю необхідну інформацію про свій проект. Обов'язкова умова — наявність у вашому розпорядженні невеликих власних коштів, у межах 12—15% від усієї необхідної суми. Комерційний банк визначає й оцінює всі можливі ризики щодо кредиту і, прийнявши позитивне рішення, надсилає документи до державного або земельного банку-поручителя (ДБП) на отримання гарантії 80% від «тіла» кредиту. 20% кредиту банк має профінансувати власними коштами, взявши на себе всі ризики з цієї частини кредиту. Отримавши гарантію від банку-поручителя, комерційний банк звертається до державного фонду підтримки малого бізнесу для отримання дешевих кредитних ресурсів на суму отриманої від ДБП гарантії. У разі неповернення кредиту реалізується майно позичальника і задовольняються спочатку вимоги Держфонду підтримки малого бізнесу і ДБП, а потім уже комерційного банку.

(Закінчення на 8-й стор.).

Думай спочатку про Батьківщину, а потім — про конкурентів

***ПОЛІТИКИ** різної ідеологічної орієнтації зайняті пошуком консолідуючої ідеї, здатної на конструктивній, творчій платформі об'єднати все наше суспільство, країну, багатонаціональний народ України. На мій погляд, усіх розумних людей, які думають передусім про державу, небайдужих до бід і злигоднів співвітчизників, може об'єднати одна-єдина мета —перспектива створення могутньої квітучої держави. Досягненню цієї великої мети має бути підпорядковано все — від економіки до політики.*

Можна, звісно, дискутувати про доцільність швидшої економічної інтеграції України в європейські або світові економічні структури або про тісніші цікаві інтеграційні зв'язки з країнами СНД, і передусім з Росією, але висхідне посилання має бути одне — економічна вигода України та зміцнення національної безпеки країни.

Найголовнішою проблемою в економіці, на якій зосереджує увагу Кабінет міністрів і, зокрема Міністерство економіки, сьогодні є криза платежів. Абсолютна більшість негативних економічних параметрів — це його похідні. Основні причини платіжної кризи —у глибоких структурних деформаціях економіки, що дісталися нам у спадок від Радянського Союзу, який розпався, з очевидним перекосом у бік галузей важкої промисловості, військово-промислового комплексу, вугільної промисловості, що дихає на ладан.

Розв'язання проблеми можливе у двох аспектах. Кардинальне — через всеохопне структурне реформування та оперативні заходи, спрямовані на пом'якшення наслідків платіжної кризи та зменшення її масштабності.

Щодо структурного реформування, то це дуже тривала перспектива, яка потребує величезних фінансових ресурсів, що, за різними оцінками, обчислюються в десятках і сотнях мільярдів доларів. Наголоси тут має бути перенесено передусім у бік максимальної мобілізації глибинних внутрішніх резервів і створення сприятливого інвестиційного клімату для залучення інвестицій і з близького, і з далекого зарубіжжя.

Крім того, треба буде визначитися і в самій стратегії структурного реформування. Чи воно йтиме хаотично на основі тільки ринкової стихії без будь-якого втручання держави, чи остання, розумно використовуючи економічні важелі державної влади, орієнтуючись у перспективі на обрану нами модель країни (індустріальну, аграрну, індустріально-аграрну, аграрно-індустріальну, сировинну), вміло регулюватиме цей процес через стимулювання напряму фінансових потоків у ті чи ті галузі, зав'язані на перспективну модель держави, на ті чи ті підприємства. Успіх за такої постановки питання можливий подвійний. З одного боку — цілеспрямоване використання дефіцитних фінансових ресурсів. З другого — одночасне будівництво економічного каркасу України завтрашнього дня.

Гадаю, пускати на самоплив ці процеси було б, мабуть, не дуже розумно. У зв'язку з цим урядом було розроблено концепцію структурної перебудови економіки України, розраховану на тривалу перспективу. Цю концепцію вже розглядали в стінах Верховної Ради депутати минулого скликання, але в остаточній редакції її, на жаль, так поки що й не прийняли. Хочеться сподіватися, що нинішній парламент зможе поставити останню крапку в цьому документі. А конкретні кроки в цьому напрямі передбачено в розробленій Державній програмі економічного та соціального розвитку країни на 1998 рік.

Кажучи про джерела фінансування, не можна не відзначити блискуче організовану й проведену в травні цього року в Києві сесію Європейського банку реконструкції та розвитку. Вона, можливо, й не здійме інвестиційного буму і не проллється відразу довгоочікуваний інвестиційний дощ в Україні, але перспективні наслідки цього грандіозного заходу, що роблять честь для будь-якої країни-організатора проведення такого величезного за масштабами економічного форуму, багатообіцяльні. Якби ми ще змогли організувати приїзд до України на кілька днів найбільших фінансистів, банкірів, бізнесменів —воістину фінансової еліти Європи. Надати їм змогу і офіційно, і неофіційно поспілкуватися з керівниками міністерств і відомств, представниками українських ділових кіл, ознайомитися з різними інвестиційними проектами, встановити тісніші контакти в Україні і, тим самим, закласти добрі основи інтенсифікації припливу зарубіжних інвестицій у нашу економіку і в недалекому майбутньому, і на перспективу.

Повертаючись до проблеми оперативного впливу на пом'якшення наслідків платіжної кризи, слід зазначити, що відсутність прозорості руху фінансових потоків у державі веде до відходу економіки в «тінь» та її бартеризації. Практично не діють механізми легалізації тіньових фінансових потоків. Управління ними, особливо тими, що входять до сфери бюджетних відносин, — одна з найважливіших функцій держави. Реалізація цієї функції потребує розуміння об'єктивних закономірностей фінансових відносин, ясності, «прозорості» та чіткої правової регламентації принципів, повноважень і відповідних механізмів.

Особливої гостроти проблемі управління фінансовими ресурсами і їх потоками надають бюджетна криза і та боротьба, яку ведуть регіони та відомства за володіння дефіцитними бюджетними ресурсами.

Кабінетом міністрів України прийнято рішення і розроблено документи з цього питання. Одним з них є підготовлена Міністерством економіки постанова Кабінету міністрів України «Про заходи щодо скорочення товарообмінних (бартерних) операцій у господарському обороті України». В ній, зокрема, передбачено заходи, спрямовані на піднесення виробництва високоліквідної продукції та фінансову підтримку підприємств, що її виробляють. З метою збільшення кредитних ресурсів для задоволення зростаючих потреб економіки рекомендовано Національному банкові провести відповідну роботу з відкриття в Україні банків із 100-відсотковим іноземним капіталом. На сьогодні кілька таких банків уже зареєстровано. Але якщо казати об'єктивно, треба зазначити й той негативний факт, що не завжди вироблена продукція є конкурентоспроможною, зорієнтованою на потреби внутрішнього, не кажучи вже про зовнішній ринок. Така продукція збиткова, вона нагромаджується на складах і різко погіршує платоспроможність підприємств. Це насамперед стосується підприємств Мінпромполітики, які нагромадили на складах продукції в обсягах, що з окремих асортиментів перевищують у кілька разів річний обсяг виробництва. Це, зрештою, веде до «змертвіння» оборотних коштів підприємств. У зв'язку з цим у вищеназваному нормативному документі Мінпромполітики доручено організувати проведення інвентаризації залишків готової продукції на складах підприємств, що входять до сфери його управління, для визначення номенклатури залежаних товарів, наступного їх уцінення, розпродажу та зниження обсягів виробництва, а в разі потреби — вжиття заходів з перепрофілювання цих підприємств або цілковитої їх ліквідації.

Проте значні суми дебіторської і кредиторської заборгованості, за станом на 01.04.98 р., що відповідно становлять 82,9 млрд. грн. і 111,5 млрд. грн. (для порівняння: сумарний річний валовий внутрішній продукт за минулий рік становив 92,48 млрд. грн.), свідчать, на жаль, про недостатню ефективність вживаних заходів. Мабуть, треба погодитися з точкою зору значної групи вчених-економістів і спеціалістів-практиків про те, що в нас якось осторонь від розв'язання цієї найактуальнішої проблеми перебуває банківська система. Що без її активної участі виплутатися з тенет найтяжчої фінансової кризи буде дуже не просто.

Варіанти активної участі банківської системи в подоланні затяжної платіжної кризи можуть бути найрізноманітніші — від помірно консервативних до суперрадикальних. Але спільним знаменником, думаю, для них має бути жорсткий економічний прагматизм, оснований на врахуванні реальних фінансових можливостей держави.

Дискусійним залишається питання щодо прав підприємств окремих галузей на беззакцептне списання заборгованості на свою користь з боржників. Правомірна й така постановка питання: чому одні мають таке право, а інші ні? На яких терезах ця правомірність зважувалася? Адже є суд, який, начебто, і має займатися цими питаннями, оголошуючи того чи того неплатника фінансовим банкрутом. Хочеться сподіватися, що новим парламентом усе-таки буде законодавчо закріплено ефективно діючий механізм банкрутства підприємств.

Не встигло просохнути чорнило на підписові Президента України Л. Кучми на Указі «Про заходи щодо підвищення відповідальності за розрахунки з бюджетом і державними цільовими фондами» (що набув чинності відповідно до перехідних положень Конституції, які дають право Президентові видавати схвалені Кабінетом міністрів України укази з економічних питань, не регульованих чинним законодавством, з одночасним поданням до Верховної Ради відповідного законопроекту), як пішла в засобах масової інформації хвиля критики щодо окремих положень цього указу стосовно передавання в заставу майна підприємств і організацій у разі утворення заборгованості в розрахунках з бюджетом і державними цільовими фондами.

Справді, може, й жорстко написано вищеназвані статті указу, але по-іншому вже жити не можна. Адже коли немає належної фінансової дисципліни навіть з платежів до бюджету і гроші туди не надходять, недоїмка зростає щомісяця, то тим самим підриваються і фінансові основи держави. Зрештою зупиниться маховик державної машини, і рушиться сама держава. Отож щодо зміцнення фінансової і платіжної дисципліни, підготовки введення ефективно діючого механізму банкрутства підприємств-неплатників дії указу Президента є твердим і рішучим кроком у цьому напрямі.

Але названий вище указ своїм вістрям спрямовано насамперед проти боржників перед бюджетом і державними цільовими фондами. Але ж бо загальне коло неплатників щодо суб'єктів господарської діяльності значно ширше. І якщо навіть у перспективі буде запроваджено законодавчо нормально діючий механізм банкрутства, нам все одно доведеться наразитися на дилему: запроваджувати його для всіх підприємств чи держава попередньо проведе певну роботу з відбору, орієнтуючись на обрану нами перспективну модель держави, і визначить перелік підприємств і організацій, які передусім матимуть потрапити на фінансову гільйотину.

Найпевніше, так і треба буде вчинити. Державі необхідно втрутитися в цей процес. Але підхід має основуватися не на лобістських інтересах окремих галузей і відомств, а справді на націлюванні на довгострокову економічну перспективу, пов'язану з обраною нами майбутньою моделлю держави.

Хочу прокоментувати мусовану в засобах масової інформації, у виступах економістів, політиків тезу про можливості збільшення грошової маси в економіці. Гадаю, відповідь було дано у виступі Президента України Л. Кучми перед парламентом 14.05.98 р., де він зазначив, що є настійна потреба в програмі підвищення монетизації валового внутрішнього продукту, тобто збільшення кількості грошей, які обслуговують економіку, але в таких межах, що не підштовхнули б до інфляції. Вона планується на 1999 рік у розмірах 7—8%, а в наступні роки — 5—6%. Хоча й велика спокуса введення помірної інфляції, контрольованих інфляційних процесів, від цього треба стриматися. Бо від помірної інфляції до гіперінфляції лише один крок, навіть не крок —півкроку. А якщо зісковзнеш у штопор гіперінфляції, вийти з нього буде дуже важко, якщо мати на увазі руйнівні наслідки, які випливають з нього.

Спільні зусилля законодавчої і виконавчої гілок влади сьогодні, як ніколи, мають бути зосереджені на матеріалізації дуже популярного гасла — захисту свого вітчизняного товаровиробника. При цьому не слід боятися дорікань у консервативності заходів, що їх уживають. У всіх високорозвинених країнах світу вміло використовують економічні важелі захисту своїх виробників.

А ми, максимально лібералізувавши свою зовнішньоекономічну діяльність, по суті, залишаємо наші технічно й технологічно відсталі (не завжди з власної вини) підприємства наодинці з високотехнічними і високотехнологічними західними виробниками, заздалегідь прирікаючи їх на катастрофічну поразку в цій нерівній боротьбі.

Потрібен дуже гнучкий підхід, який, з одного боку, розвивав би конкурентне середовище і тим самим стимулював би в Україні розвиток конкурентоспроможного виробництва, а з другого — не давав би очевидної фори, переваги в цій боротьбі іноземним конкурентам.

Повертаючись до початку статті, хочеться ще раз підкреслити, що є той консолідуючий елемент, який здатний і повинен усіх нас об'єднати. Це світла перспектива України як розвиненої демократичної держави зі змішаною економікою, де на рівних конкурентних засадах у рамках одного законодавчого поля розвиватимуться всі форми власності, а за людиною залишиться право вибору, де і як їй краще реалізувати свої творчі, інтелектуальні, фізичні можливості. Але перший крок до цієї перспективи мають зробити всі владні структури держави із захисту свого вітчизняного товаровиробника.

Михайло ЧЕЧЕТОВ,
начальник Головного управління фінансової політики Міністерства економіки України, заслужений економіст України.

Транспортні коридори

Порт, якому море тільки сниться,

бо в ньому «швартуються» міжнародні автоперевізники. Вже півтора року він працює на економіку та імідж держави, на взявши від неї жодної копійки

5 ТРАВНЯ «Голос України» вже писав про Програму створення та функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів в Україні, прийняту Кабінетом міністрів наприкінці березня нинішнього року. І якщо її буде реалізовано, то наша держава не буде відкинута на узбіччя цих коридорів. Тим більше, що реальні напрацювання вже є. Зокрема, їх можна побачити, відчути, побувавши на терміналі «Автопорт Чоп», що органічно вписався у п'ятий транспортний коридор Трієст—Любляна—Будапешт—Чоп—Львів.

А розташувався цей «сухопутний» порт за 800 метрів від кордону з Угорщиною та Словаччиною, поблизу закарпатського міста Чопа. Звідси рукою подати й до Румунії та Польщі, тож за своєю «географією» він не має аналогів в Україні. До того ж його територією пролягають дві залізничні колії двох стандартів паралельно — вузька й широка. Це дає змогу використовувати вагони або залізничні платформи як європейського типу, так і країн СНД. Господарі автопорту зуміли зібрати під одним дахом митну, прикордонну, екологічну, карантинну, ветеринарну, страхову та інші служби, що причетні до міжнародних автоперевезень, забезпечивши їх добре облаштованими приміщеннями. Є тут обмінні пункти валют, до послуг водіїв ксерокс, телефонний і факсовий зв'язок. А ще — фінська сауна, душові, санвузли, кафе, бар, магазин, готель на 35 місць з добре обладнаними номерами, медичний пункт. Автопорт бере на себе охорону вантажів, розвантаження й навантаження вмісту камеонів, за необхідності — супровід каравану із 10—15 автофургонів до угорського кордону спецавтомобілями. Водіям залишається хіба що пред'явити прикордонній службі свої паспорти.

— Вартість нашого об'єкта, а це два автотермінали на восьмигектарній площі з повного соціально-побутовою та програмно-інформаційною програмами, — розповідає генеральний директор ЗАТ "Автопорт Чоп" Іван Артьомов, — еквівалентна майже чотирьом мільйонам доларів США. Планова самоокупність менше трьох років. Усі роботи виконані на кошти акціонерів: страхової компанії «Гарант-Авто», спільних підприємств «Чоп-термінал» та «Д'юті Фрі Трейдінг», акціонерного товариства «Чопзовніштранс», колективного сільгосппідприємства «Ватра», обласного й Ужгородського районного відділень Фонду державного та комунального майна, кооперативу «Дорожник». Безперечно, здійснити такий солідний обсяг робіт одразу ні фінансової, ні технічної можливості ми не мали. Тому в рамках Комплексної програми розбудови державного кордону України спочатку зосередилися на пускові першої черги, аби обробляти вантажопотоки, що йдуть з України, тобто «на виїзд». Для цього знадобилося лише шість місяців. Перша черга автопорту почала діяти в листопаді 96-го року. Через десять місяців стала до ладу друга черга, що працює «на в'їзд». У її спорудження вкладено кошти, одержані від експлуатації першої черги. За своєчасне виконання робіт колектив отримав привітання Президента України, а три наші працівники відзначені нагородами.

— А в яку суму обходиться водієві комплекс ваших послуг?

— У п'ятдесят гривень, тобто приблизно в двадцять п'ять доларів. Зауважу, що лише добова затримка (а камеони колись простоювали в чергах по три доби) коштувала фірмі-власнику 100 доларів. Порізаний тент за спроби поцупити щось із автофургона любителями легкої наживи — були й такі випадки — п'ятсот—сімсот доларів.

— Скільки платять автоперевізники за такі само послуги сусідам-угорцям з автотермінала «Автопорт Загонь» по той бік Тиси?

— Приблизно стільки ж, проте розвантажувально-навантажувальні операції сюди не входять. У Білорусі це коштує удвічі дорожче. Ми заробляємо на тому, що чітко продумана й відшліфована система з обробки вантажів дає змогу робити це за лічені хвилини. Пропускна спроможність автопорту з обох автотерміналів — до 850 камеонів протягом доби. Проект передбачає також переробку й фасування вантажів. Для цього маємо складські приміщення загальною площею 4 тисячі квадратних метрів і резервний майданчик. Можемо приймати на тривале зберігання вантажі чи перевантажувати їх із залізничних вагонів на автомобілі і навпаки завдяки коліям двох стандартів. Ніщо не заважає пристосувати залізничні платформи для контейнерних перевезень і тих же камеонів узимку, коли через ожеледицю й снігові замети їм важко здолати карпатські перевали.

Автопорт виконує нині кілька функцій. Перша та, що з пуском його в дію «розсмоктались» кількакілометрові черги поблизу україно-угорського кордону, в яких водіям доводилося по кілька діб очікувати, допоки підніметься перед ними заповітний смугастий шлагбаум. Нервували не тільки «дальнобійники», а й власники легковиків, водіїв туристських автобусів та пасажири. Разом з чергами пішли в небуття бруд, антисанітарія, що панували на узбіччях цієї пожвавленої міжнародної автотраси й служили досить-таки непривабливою «візиткою» нашої держави. Якщо додати ще й складну криміногенну ситуацію, бо сюди, мов мухи на мед, злітались рекетири, просто злодюжки та представниці найдревнішої професії, то можна стверджувати: чопські ворота в Європу і з Європи в Україну набули цивілізованих рис.

За чотирнадцять місяців, тобто за період свого функціонування, автопорт у вигляді податків та відрахувань сплатив 2 мільйони 300 тисяч гривень. Державна казна щомісяця поповнюється в середньому на чверть мільйона, і сума ця зростає: наприклад, у березні вона становила 320 тисяч. Яка ще структура може похвалитися такими внесками? А ще автопорт — це 360 нових робочих місць, оснащених сучасною комп'ютерною системою й мобільним зв'язком. Середня зарплата працівників становить 260—300 гривень. Добре відома в області й доброчинна та меценатська діяльність колективу. Для 50 мешканців Чопа, які перебувають за межею бідності, автопорт влаштовує щоденно безкоштовні обіди. Не залишає поза увагою багатодітні сім'ї та самотніх людей похилого віку. І хоч усе це влітає колективу в копійку, майже 80 тисяч гривень, доброчинність тут не згортають...

Не менш важливий аспект екологічний. З ліквідацією автомобільних черг у прикордонній смузі довкілля не отруюється чадними газами. А до того над колонами автотраспорту постійно висів смог. Технічні засоби обробки й перевірки вантажів поповнено сучасною системою радіаційного контролю.

— Невже все так добре в роботі колективу і його майбутнє безхмарне?

— На це запитання газета «Голос України» нещодавно відповідала на сторінці, присвяченій транспортним коридорам. Їх облаштування, — продовжує Іван Артьомов, — неможливе без будівництва швидкісних автотрас. Не секрет, що одна з причин, через яку вантажопотоки почали обминати Україну, в тому числі й чопський напрям, вщент розбиті автотраси на гірських перевалах. Міжнародні автоперевізники досить часто гірко жартують: війна закінчилася давно, а воронки від бомб на ваших дорогах й досі не залатані... Вважаю, що належить переглянути й тарифи на транзитні автомобільні перевезення, бо це все змушує багатьох автоперевізників шукати вигідніші маршрути. Хоча б через Білорусь та Польщу. Чи не втратимо їх, а разом з ними все, що пов'язано з міжнародними автоперевезеннями? Не маємо й чіткого митного та податкового законодавства, тому ці служби змушені працювати за принципом: ніби й не заборонено, але й не дозволено. Наші сусіди цього зрозуміти ну ніяк не можуть. Як і того, що це таке за фрукт — планове відключення електроенергії. Отож ми змушені були придбати внутрішню трансформаторну підстанцію.

— Ваша структура — це своєрідне ноу-хау, вона у стадії формування, труднощі оті, напевно, закономірні? Але ж за аналогом термінала «Автопорт Чоп» в Україні протягом нинішнього й наступного років планується спорудження, здається, ще семи. Що треба для того, аби не наступати на граблі двічі?

— Ми раді поділитися з колегами набутим досвідом і робимо це. Автопорт живе, працює, ось він наяву. Але й досі державного статусу не має. Тому функціонуємо за тимчасовим, узгодженим із Держмиткомом. Цю проблему слід розв'язати якнайшвидше. А також запровадити спрощену схему платежів за транзитні вантажі й послуги, що надаються на терміналі, тобто єдиний грошовий збір. Іще одне, не менш суттєве. Постанова Кабінету міністрів України від 12 серпня 1996 року передбачає розробку технології митного контролю у випадку зміни транспортного засобу — автомобільного на залізничний чи навпаки. Це дало б можливість використати різні варіанти переміщення через кордон транзитних вантажів, надавати нові послуги та повніше задіяти потенціал і нашого, й інших автопортів у майбутньому.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.
Закарпатська область.

Кредит як рушій бізнесу

(Початок на 6-й стор.).

Ця схема, як ми бачимо, дає змогу кредитувати малі підприємства без надання реальної застави, що дуже важливо на початковому етапі їх розвитку. І якщо це актуально для Німеччини, то для України ще важливіше: українські банкіри сьогодні не хочуть і не можуть кредитувати підприємців без реальної застави, бо за нинішніх економічних умов у цьому разі змушені брати всі ризики на себе. І попри те, що є програми підтримки малого та середнього бізнесу авторитетних міжнародних фінансових інститутів, ситуація не змінюється, бо процедура кредитування за такими програмами досить складна, але ризики все одно несуть українські банки. Поява державного банку-поручителя створила б реальний механізм доступу підприємця до таких кредитів і зняла б з комерційних банків значну частину ризиків, яку вони змушені нести сьогодні.

Безумовно, було б неефективно бездумно копіювати німецьку модель підтримки малого підприємництва — без урахування реалій конкретної країни це може не дати результату. Проте використати досвід цілком можливо. При цьому одним з найважливіших елементів в українській моделі, як ми уявляємо, має стати участь у підтримці бізнесу місцевих органів самоврядування. Останні мають узяти на себе частину ризиків з можливого неповернення кредитів, скажімо, у співвідношенні 1:5 від ризиків ДБП.

Така схема підтримки підприємництва дала б змогу об'єднати зусилля держави, місцевої влади, комерційних банків і підприємця в досягненні успіху та отриманні прибутку. Місцеві органи самоврядування залучали б до регіону дешеві фінансові ресурси для розвитку підприємництва, а отже, мали б реальну змогу сприяти створенню робочих місць, збільшити надходження до бюджету. Столичні власті отримали б механізм підвищення відповідальності місцевих органів самоврядування, бо частину ризиків ті взяли б на себе. Водночас місцева влада стає більш зацікавлена в створенні умов для розвитку підприємництва. Адже ДБП буде готовий видати гарантію за кредитом для підприємця, враховуючи серед усього іншого і наявність таких умов у регіоні. Відсутність можливостей для розвитку бізнесу, як нескладно здогадатися, підвищує ризик неповернення кредиту, а отже, платити доведеться самому ДБП. Отож, держава і місцева влада зацікавлені в участі одне одного в цій схемі.

А яка тоді вигода комерційним банкам брати участь у цьому, якщо, по суті, виконуючи основну роботу і зазнаючи значних ризиків, вони отримують лише невелику, чітко обумовлену маржу від суми кредиту? Справді, на перший погляд, затрачені зусилля не варті результату. Але для банку така робота досить перспективна — він отримує «живу» фірму-клієнта для обслуговування, а це й кредитування оборотних коштів, і розрахунково-касове обслуговування, і багато іншого. Розвиваючись, фірма-позичальник купуватиме нові банківські продукти, забезпечуючи тим самим не тільки власний розквіт, а й розквіт банку. Особливо важливою стала б участь у таких проектах для малих і середніх банків, які працюють у регіонах, бо саме ці банки, передусім, страждають від нестачі дешевих фінансових ресурсів. Єдиною вимогою до цих банків мало б стати стабільне фінансове становище, і регіональні банки, таким чином, змогли б, нарешті, вирватися із замкненого кола: банк не може розвиватися, беручи участь у масштабних фінансових проектах, маючи невеликий власний капітал, і не може збільшити цей капітал без такої участі.

Чи є сьогодні в Україні реальні можливості для втілення в життя такої схеми? На наш погляд, є. Наявне законодавство дає змогу використати німецьку модель кредитування бізнесу. Економічні умови цілком дозріли — зокрема, ті самі банки вичерпали можливості екстенсивного розвитку, нарощування мускулів за рахунок клієнтів або інфляції, і впритул підійшли до того періоду, коли розвиватися можна лише разом із власними клієнтами.

Звідки взяти кошти для підтримки бізнесу? В державному бюджеті є стаття для підтримки малого бізнесу і, хоч як дивно, гроші ці справді виділяють, тільки поки що незрозуміло, куди вони йдуть. Крім того, певні кошти могли б надати Україні й міжнародні фінансові інститути, ясна річ, за умови участі їх представників у спостережній раді та контролю за цільовим використанням фондів.

Постає також запитання, на які кошти існуватиме держбанк-поручитель і для чого, власне, він потрібний? Підприємцеві він полегшить доступ до інвестиційного кредиту, а державі дасть змогу контролювати використання дешевих кредитних ресурсів і виключає спекуляцію фондами з боку комерційних банків. А існувати ДБП цілком міг би, як, скажімо, в тій самій Німеччині, за рахунок комісії (до 2% від суми кредиту) за видачу гарантії.

Без сумніву, впровадження такої схеми підтримки та розвитку бізнесу вимагатиме серйозної роботи держави. Але головне: за правильної організації такої схеми кредитування, якщо оплата послуг фінансових посередників буде невелика, відсотки за кредити —невисокі, а масштаби кредитування — відчутні, підтримка бізнесу окупить себе і не вимагатиме дотацій з бюджету.

Борис КУШНІРУК, Олександр МАТІЙКО, **економісти.**

Минає рік існування Північнокримської експериментальної економічної зони «Сиваш», навколо якої досі ламають списи її прибічники і противники. Як тут справи нині? — поцікавився під час відрядження до Красноперекопська наш власний кореспондент Віктор Хоменко.

Побувавши на всіх підприємствах — суб'єктах «Сиваша», відзначив насамперед чистоту і діловитість цього степового регіону півострова, який курортники минають не відвідавши. Пропоную інтерв'ю з Сергієм Куніциним, нині головою Ради міністрів Криму. Донедавна він був главою адміністрації дослідного полігону з відродження української економіки, головою Красноперекопської міської ради.

Тут він закінчував школу, звідси поїхав до Севастопольського приладобудівного інституту, потім працював у Тюмені, воював у Афганістані. Повернувся на завод «Кримканалбуд».

У свої 37 пройшов школу політичної й адміністративної роботи, навчався в США, брав участь у дипломатичних місіях, в парламентській асамблеї країн Чорноморської економічної співдружності.

Сергій Куніцин:

ПОЛІТИКА — ЦЕ ХОРОША ЕКОНОМІКА

— Сергію Володимировичу, де знайшли однодумців і який стан «Сиваша» нині?

— Перші кроки роботи над проектом викликали залп критики. Це зрозуміло, адже 28 регіонів пробували створити в себе економічні зони, і раптом вона народжується — перша в Україні — там, де менш за все чекали: в забутому степовому Криму. Долаючи відверте протистояння, за два роки змогли напрацювати величезну нормативну базу, яка дозволяє нам реалізувати проект.

Однодумців більшає. Відкрили представництва «Сиваша» в Сімферополі, Києві, Москві, на правах довіреності маємо представництва в Севастополі, Феодосії, Запоріжжі. Підписали договір про відкриття представництва у країнах Скандинавії, звідки вже є інвестиції. На виставці «Сиваш-експо» показуємо і досягнення, і недоліки, не ховаємося ні з чим, але популізмом не займаємося.

За цей час підготували понад 30 бізнес-планів та інвестиційних проектів обсягом понад 100 млн. доларів. 18 з них уже розглянуто спостережною радою, отримали статус зони «Сиваш» і затверджені рішенням Кабміну. Їхній обсяг інвестицій перевищує 65 млн. доларів, а реально сьогодні в наш провінційний регіон надійшло близько 10 млн. інвестицій.

— Силою в «зону» не затягуєте?

— Це неможливо, адже «Сиваш» складається з трьох рівних адміністративних одиниць — Армянська, Красноперекопська і району. Ми створили координаційну раду, куди входять всі їхні керівники і по 3 представники з регіонів. Адміністрація ПЕЕЗ — це не управлінський апарат, а економічне керівництво новими економічними реформами і тому командувати мерами, директорами, районами повноважень не маємо.

— Як, на Вашу думку, ставляться до експерименту прості люди, трудові колективи? Чи відчули на собі позитивні зміни, що приніс їм рік існування «Сиваша»?

— Порахуймо. Якщо за підсумками останнього позаминулорічного кварталу обсяг падіння промислового виробництва по Красноперекопську становив 43%, то на сьогодні він дорівнює нулю! До того ж, обсяги виробленої і реалізованої продукції за відсутності росту цін на неї збільшився на 11%. Тобто місто не лише виробило, а й продало продукції на 8 млн. гривень.

У квітні статус суб'єкта зони отримав содовий завод — найбільше підприємство міста. У першому минулорічному кварталі він мав 5 мільйонів збитків — нині ж вийшов на 3,5 млн. прибутку. Фактично ривок склав 8,5 млн. гривень. Завод виплатив цілорічну зарплату і погасив позаминулорічні борги за 9 місяців. Підприємство за обсягом платежів усіх рівнів вийшло на друге місце по Криму після такого гіганта, як «Чорноморнафтогаз». Результат умілого користування пільгами: 100-відсотковий розрахунок з усіма бюджетами.

Люди почали регулярно отримувати зарплату, завод не звільняє, а приймає на роботу, а там щонайменше 3 тисячі працівників.

Три місяці тому суб'єктом «Сиваша» став бромний завод, найстаріше наше підприємство, з якого, власне, і народилось місто. Нині тут працюють з прибутком, який збільшився у 2,5 разу.

На міськмолокозаводі змонтовано нове устаткування. Запрацювала лінія «тетра—пак» вартістю півтора мільйона доларів. Район залучив на 1 млн. 200 тисяч доларів інвестицій, змонтовано і запущено італійський завод з переробки рису, аналогів якому немає в Україні.

Два роки стояла порожньою швейна фабрика. Запрацювала тільки тому, що умови економічної зони допомогли залучити інвестора, який і замовлення на виготовлення одягу дав, і сировиною та матеріалами забезпечив. Контракт підписано на два роки. Отже, є нові робочі місця.

Підписано контракт на оренду частини приміщень заводу «Поліфтор» з метою організації складання комп'ютерів і телевізорів за ліцензіями «Соні» і «Соньє». Оздоровлюється фактично вся промисловість міста, а це — заробітна платня, розв'язання проблем соціальної сфери, пенсії, соціальна стабільність в регіоні, політична врешті-решт.

— Чи не тому й Ваші політичні опоненти, які на початку експерименту були категорично проти, нині облишили його дискредитацію і займають нейтральну позицію, що, схоже, поступово перейде в підтримку.

— В суспільстві стали розуміти, що переважна кількість людей «чистою» політикою не цікавиться, їхня політика — нормально функціонуюча економіка, яка дасть заробіток і благополуччя сім'ї. Так починає оживати найпроблемніше донедавна місто Криму — Армянськ. Тут запущено цех з виробництва мінеральної води, змонтовано і апробовано в роботі устаткування, яке дозволить виробляти спецформи для виробництва пластикових пляшок під різноманітні напої. Один цей цех зможе задовольнити потреби в дешевій пляшці третину українського ринку.

— Чи не забуваєте про село?

— Як же без нього? Засновниками рисозаводу стали рисосіючі господарства району. Крім того, нам вдалося налагодити контакти зі швецьким концерном, що випускає лінії з виготовлення рибних консервів, солінь, копчень, а також холодильні установки, налагоджує цехи з переробки овочів і фруктів. У нас на поливних землях вирощують відмінної якості городину, працює Кримський республіканський рибокомбінат. Риба є, а переробки ніякої. Зі Швеції на вигідних для нас умовах зможемо отримати обладнання для рибопереробного заводу, налагодити виробництво вже готової рибної продукції, розв'язати проблеми реалізації свіжої риби, не стримувати об'єми і можливості самого комбінату.

Наступний етап розвитку сільськогосподарського комплексу — активна організація переробки дарів ланів, садів і плантацій.

В умовах «Сиваша» створено лізингову компанію, яка стала суб'єктом зони. Тепер ми маємо право для потреб підприємств і господарств постачати на пільгових умовах устаткування, сільськогосподарську техніку.

— Очевидно, головною помилкою ваших численних конкурентів — ініціаторів створення економічних зон в Україні, було те, що, крім податкових пільг, вони просили ще й значні інвестиції. Охоплювали території в кілька тисяч квадратних кілометрів, збирались їх ледь не парканами огороджувати, та ще й вимагали чималі кредити з виплатою на п'ятдесят років. Звідки у держави нині кошти? Ви ж грошей не просили — пропонували дати «Сивашу» лиш права.

— Навіть їх отримали у неповному обсязі. Сьогодні пробуємо їх використовувати. Ми просили вирішення питань організаційних, які допомогли б підвищити ефективність роботи підприємств: включити в державну програму будівництво ТЕЦ, повітроенергетичних станцій на Сиваші, реконструювати бромний завод. Але не за рахунок бюджету, а кредитних ресурсів, через спрощення процедури прийняття статусу суб'єктів зони «Сиваш», вирішення питань по лізингових поставках техніки під розрахункові зобов'язання району.

— Що сьогодні заважає розвою економічної зони найбільше?

— Нестабільність політичного законодавства. Якщо парламент у лютому 1996 року довірив розпочати перший в Україні експеримент, дав пільги на час його проведення, а не довічні — при цьому записавши в постанові, щоб ми звітували вже в травні (що ми й зробили), то не зрозуміло, чому досі деякі депутати прагнуть ліквідувати і сам «Сиваш», і ними ж надані пільги саме сьогодні, коли експеримент почав приносити перші обнадійливі результати? Адже зрозуміло, що жоден іноземний інвестор не повірить державі, в якій по кілька разів на рік міняють правила гри. Так можуть зневіритися в можливості економічного прориву до стабілізації виробництва й керівники підприємств і господарств.

Ми не хочемо, щоб нам було легше, коли навкруги всім важко. Наша ідеологія в тому, щоб шляхом надання певного виду пільг, за наявності інвестиційних зобов'язань, бізнес-плану, захищеного Кабміном, для виробника і суто для нього, ми змогли у відведений нам час відпрацювати схему воскресіння економіки і показати приклад виведення занедбаного регіону держави з кризи.

— Чим може бути корисний Ваш досвід? Адже, по суті, вже пройдено більше половини дистанції, відведеної на практичний експеримент — два роки тривалого створення нормативної бази, минув рік втілення ідеї ПЕЕЗ «Сиваш» в життя — попереду ще два роки очікування економічного злету...

— Ми не дискредитували саму ідею вільних економічних зон в Україні. Зворотний процес вже неможливий. Незважаючи на дуже складний механізм отримання пільг, ми привабили інвесторів і разом з директорським корпусом витягли з прірви ключові підприємства регіону. Поправили ситуацію в бюджетній сфері.

Незважаючи на те, що третина економічних зон світу не відбулася тільки тому, що не було знайдено оптимального варіанту поєднання місцевого самоуправління з керуванням вільної економічною зоною, — нам це вдалося після 9-місячного складання саме такої схеми разом з Кабміном України. Тож створено вітчизняну модель управління економічними реформами в окремому регіоні, яка, на наш погляд, вдало підтверджується практикою. Сьогодні блоки наших нормативних документів закладено в новий проект закону про спеціальні економічні зони України, який у першому читанні вже розглянув парламент.

КОМЕНТАР ПІСЛЯ ПОБАЧЕНОГО І ПОЧУТОГО:

Нарешті віч-на-віч зустрівся з початком стабільності. Адже надходження до бюджету за практичний рік життя зони «Сиваш» подвоїлись. Красноперекопськ єдиний в Криму виконав його на 110%, вперше за чимало років падіння промисловості закінчив рік з прибутком понад 5 млн. гривень. Борги бюджетникам відсутні, катастрофічне відставання з виплати пенсій скоротили до одного місяця, та й це планують надолужити найближчим часом.

У провінції з'явився навіть «європейський стиль» і спільно з київським акціонерним товариством «Зв'язок» вперше в Україні — в масштабах міста створено систему електронних безготівкових платежів. Створено страхову аудиторську компанію, незабаром з'явиться уповноважений банк зони «Сиваш». На всьому ж півострові, крім його степової зони, зростання виробництва не спостерігається.

Проте в експериментальній економічній зоні, яка не має аналогів по всій державі, не обійшлося і без невдач, хоча вони викликані насамперед зовнішніми причинами. Про які довгострокові серйозні інвестиції сюди може йтися, коли законодавство по зоні минулого року мінялось аж тричі?

Треба розумно скоротити процедуру надання пільг. Слово тут за Верховною Радою України.

Колегія Міністерства економіки Криму, розглянувши питання про тенденції соціального розвитку в економіці і шляхи подолання кризи, все зацікавленіше придивляється до досвіду Присивашшя. Адже підсумки минулого господарського року втішити не можуть. За 1997 рік падіння обсягів виробництва порівняно з 1996-м становило аж 25,6 %. Зважте — в усіх без винятку галузях, включаючи й курортно-рекреаційний комплекс. Невирішеною проблемою залишається зростаюча заборгованість у виплатах заробітку і пенсій. Так тяжко видихують жителі благословенного півострова схильність до політиканства своїх можновладців, які захопилися цією непевною грою замість того, щоб вирішувати економічні проблеми.

Одним з варіантів виходу зі стагнації повинен стати проект локального лікування занепалої економіки автономії, запропонований спеціалістами Таврійського інституту комплексних соціально-економічних досліджень і консалтингу, який «замовили» Верховна Рада і уряд АРК. Керівник цього проекту заступник глави адміністрації ПЕЕЗ «Сиваш» Олександр Неруш вибудував концепцію «воскресіння» Криму на розробках Північнокримської зони.

Невдовзі Олександр Неруш захищатиме розроблений проект перед Спостережною радою, до складу якої входять представники законодавчої і виконавчої гілок влади автономії.

Одна з тез О. Неруша така: «Світова практика доводить, що присутність хоч незначного капіталу, який точно скеровано на розвиток виробництва, навіть у депресивному регіоні істотно знижує і повністю унеможливлює невдовзі будь-які соціальні потрясіння. Це означає, що в Криму ми ділитимемо не «хати і палаци», а прибутки від спільного користування і ощадливої експлуатації того багатства, яке маємо і примножуватимемо. Як почали це робити в Північнокримській експериментальній економічній зоні «Сиваш».

***P. S.** На прес-конференції з приводу річниці реальної роботи експериментальної зони «Сиваш» глава її адміністрації Сергій Куніцин зауважив, що на сьогодні у Міністерство економіки було подано 27 інвест-проектів. Кабінет міністрів затвердив 18 з них із загальною кількістю інвестицій 48,38 млрд. доларів США. Адміністрація ПЕЕЗ «Сиваш» зареєструвала 8 суб'єктів зони з видачею свідоцтв, які дають право на отримання пільг. На сьогодні в Кабінеті міністрів затверджено ще 5 інвестиційних проектів для Північнокримської експериментально-економічної зони, якими передбачено утилізацію промислових і побутових відходів, випуск кріпильних матеріалів, модернізація виробництв. Щойно підписано протокол про наміри російських заводів збирати разом авто- і сільськогосподарську техніку. В регіоні зареєстровано понад півсотні підприємств, заохочених до участі в експериментах. Робота в умовах економічної стабілізації дала змогу зберегти на виробництвах, що почали воскресати, майже 5 тис. робочих місць і створити півсотні нових.*

Красноперекопськ нині — єдиний у Криму регіон, де спостерігається зростання виробництва. Нарешті люди почали жити з прикупом.

Невже й справді воскресаємо?

Віктор ХОМЕНКО.

Сімферополь — Красноперекопськ.

Скільки віръовку не плети...

«Стережіться фальшивих пророків, що приходять до нас ув одежі овечій, а всередині — хижі вовки. По їхніх плодах ви пізнаєте їх. Бо хіба ж виноград на тернині збирають або фіґи — із будяків».

Євангеліє від Св. Матвія, 7:15—16.

Кожного разу, коли думаю про те, що минає сьомий рік незалежності України, а вона ніяк не може видертися з горя та біди, приходять на згадку слова Бернарда Шоу: «Демократія — це гарантія, що нами керують не краще, ніж ми на те заслуговуємо».

Та щоденно зустрічаючися з широкими верствами громадськості, роблю висновок, що всі сущі в Україні таки заслуговують на краще життя. І не тільки тому, що всі ми цього варті. А й тому, що на такій землі просто соромно жити недостойно. Однак нещастя, як із скрині Пандори, висипаються на нашу землю.

Уже дванадцять років минуло після Чорнобильської катастрофи, а вона продовжує нагадувати про себе. Достатньо зазначити, що радіаційного забруднення зазнало близько 50 тис. кв. км території, на якій розташовано понад 2000 населених пунктів. Постраждало майже 8 відсотків населення. 3,2 мільйона проживають на радіаційно забрудненій території. 250 тисяч чоловік брали участь у ліквідації аварії, 130 тисяч було евакуйовано та відселено з забрудненої території.

Вилучено з господарського користування 180 тис. гектарів ріллі та 157 тис. гектарів лісів, що зазнали надмірного радіаційного забруднення.

Щороку, починаючи з 1987-го, фіксують постійне зростання захворюваності дітей. До групи підвищеного ризику належать діти, які народилися в післяаварійний період від постраждалих батьків. Уже нині 63 відсотки всіх випадків раку щитовидної залози припадає на Київську, Житомирську, Черкаську, Чернігівську області та на місто Київ. З 1987 по 1997 рік удвічі збільшилася захворюваність на злоякісні новоутворення і серед дорослих, і серед підлітків. Тут частіше, ніж в цілому по Україні, виявляють хвороби крові та кровотворних органів.

Смертність має тенденцію до зростання.

Такі дані наведені в прес-релізі «Сучасний стан медичних наслідків Чорнобильської катастрофи (12 років після аварії на ЧАЕС) Міністерства охорони здоров'я України».

Страшна техногенна катастрофа не обмежена кордонами. Вона планетарна і безпрецедентна. Для її ліквідації потрібні особливі підходи. Особливість ця має концентруватися в конкретних справах, спрямованих на послідовну ліквідацію наслідків атомної катастрофи. А життя показує, що ось уже протягом дванадцяти років не виконано програму-мінімум з ліквідації наслідків Чорнобильської аварії. Що розуміємо, коли говоримо про програму-мінімум? Передусім, газифікація населених пунктів, що потерпіли внаслідок катастрофи, їх водопостачання; відселення всіх людей з 30-кілометрової зони ЧАЕС та з зони безумовного (обов'язкового) відселення; стовідсоткове оздоровлення дітей; забезпечення потрібними медикаментами громадян, потерпілих внаслідок катастрофи, і, безперечно, своєчасна виплата пенсій та зарплат. До речі, це передбачено Конституцією України, ст. 46 та ст. 43: «Пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом», та «Право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом».

Достатньо послухати будь-кого з трудівників, які мешкають в Макарівському, Бородянському, Вишгородському, Іванківському та Поліському районах чи місті Славутичі, щоб переконатися, що основними проблемами в постчорнобильський період були і залишаються проблеми працевлаштування, виплати пенсій та зарплат, оздоровлення дітей, лікування хворих, газифікації та водопостачання населених пунктів на радіоактивно забруднених територіях. Принагідно скажу, що якраз територія згаданих районів та Славутича зазнала значного впливу радіоактивного опромінювання. Та люди, які тут мешкають, не прагнуть випрошувати шматок хліба чи гривну в перехожих чи держави. Навпаки, вважають, що вони здатні заробити на прожиття і собі, і неповнолітнім дітям, і, безперечно, здатні зміцнювати молоду свою державу. Але людям потрібні робочі місця, своєчасна пенсія, зарплата та стипендія, хоча б часткове повернення заощаджень, а кваліфікованої робочої сили в Україні достатньо. І, головне, люди хочуть працювати. Та поки що безнадія оселилася майже в кожній оселі. З людських душ безжалісно вичавлюють доброту, милосердя, співчуття. Колись в кожному українському селі та на околицях міст знали, що таке толока, нині це слово зникає з ужитку. Дожилися. Це, делікатно висловлюючись, соціальна деградація. Та ще жевріє надія, що буде відкрито засув, і в наші стомлені, згорьовані, зневірені душі увіллється життєдайна сила віри та надії. А поки що вони лише в думках наших.

«У кожній людині є сонце... Тільки не треба його гасити», — писав Сократ.

Перефразовуючи цей вислів, скажу: і в Україні є сонце... І чекають його щодня в кожній оселі більш як 300 населених пунктів Іванківського виборчого округу. Як і в усій Україні.

Перед початком засідання нинішньої сесії Верховної Ради України побував у Макарові, Кодрі, Мар'янівці, Великому Карашині, Рожові, Андріївці, Липівці, Королівці, Забуянні, Наливайківці, Ніжиловичах, Борівці, Вільному, Соснівці, Яблунівці, Чорногородці, Небелиці, Бишеві, Фасовій, Козичанці, Людвинівці, Маковищі, Пашківці та у багатьох інших селах Макарівського району, у Бородянці, Бабинцях, Немішаєвому, Клавдієвому, Здвижівці, Загальцях, Качалах, Микуличах, Мирчі, Дружні, Луб'янці, Небраті, Шибеному та інших — Бородянського району. У Вишгороді, Димері, Нових Петрівцях, Старих Петрівцях, Лютіжі, Демидові, Казаровичах, Катюжанці, Абрамівці, Литвинівці, Гаврилівці, Синяках, Рудні-Димерській, Вахівці, Глібівці, Хотянівці, Нижчій Дубечні, Вищій Дубечній, Лебедівці, Жукині, Воропаєвому, Новосілках, Сувиді, Пірновому та в інших селах Вишгородського району.

І характерно, що в кожному з названих населених пунктів виборчого округу, котрий займає третину території Київської області, зконцентровано всі вже згадувані проблеми.

Найгостріші з них — багатомісячна невиплата пенсій та заробітної плати. Особливо це стосується Бородянського району.

Терпіння пенсіонерів, учителів, мед- та культпрацівників давно гідне рекорду Книги Гіннесса. Та терпець урвався. 13 травня цього року кілька сотень бородянських учителів та медпрацівників пікетували Верховну Раду України, щоб привернути увагу до своїх проблем. Гадаємо, що найближчим часом вони одержать зарплату. Але чого було варте кількагодинне пікетування. Хоча б частково держава компенсувала борг з заробітної плати. До речі, кілька тижнів тому лист пенсіонерів Бородянського району з моїм депутатським запитом було направлено Президенту України Леоніду Кучмі. Сподіваюся, що Президент перейметься турботами пенсіонерів.

Як казали древні, доки людина живе, доти і сподівається. Мене хвилює те, що сподівання залишилися сподіваннями. Ось переді мною стос відповідей з Київської облдержадміністрації і з Міністерства фінансів України, в яких превалюють такі відповіді: «Розглянувши депутатський запит народного депутата України І. З. Кірімова відносно затримки виплати заробітної плати працівникам бюджетної сфери Іванківського та Поліського районів повідомляємо...

Прогнозними розрахунками бюджету області на 1998 рік передбачається повне погашення заборгованості із заробітної плати, інших соціальних виплат минулого року цим районам.

По мірі надходжень коштів до місцевого бюджету та дотацій з державного бюджету вони будуть першочергово направлятися Поліському та Іванківському районам».

«Погашення заборгованості, яка утворилася в 1997 році в тому числі з виплат згідно з Законом «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», буде здійснюватися за рахунок поточних надходжень до Чорнобильського фонду в межах асигнувань, передбачених у державному бюджеті України на 1998 рік, за відповідним напрямом їх використання».

Принагідно зазначу, що на 14 травня бюджет Київської області на 1998 рік поки ще не ухвалено. Відповідно не ухвалено бюджети всіх районів Іванківського виборчого округу. Зрештою, не в бюджеті справа, а в тому що держава заборгувала і пенсіонерам, і працівникам бюджетної сфери, і трудівникам КСП та підприємств...

Як відомо, в населених пунктах районів, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, якщо не забороняється, то обмежується використовувати місцеве паливо та колодязну воду. Саме тому виникла нагальна потреба в будівництві газопроводів та мережі водопостачання з артезіанських свердловин. Роботи ці здійснюються вкрай повільно. Досить згадати населені пункти Іванківського району: Красилівка, Нові Соколи, Макалевичі, Макарівка, Мала Макарівка, Русаки, Мусійки, Потоліївка, Термахівка, Чкалівка, Федорівка, Болотня, Запрудка, Воропаївка, Білий Берег, Рокитна Слобода, Шпилі, Рудня-Тальська, Рудня-Шпилівська, Феневичі в яких газифікація здійснюється багато років посПль і роботи виконані відповідно на 40—80 відсотків, але кінця не видно.

«За дорученням облдержадміністрації управління в справах захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС розглянуло ваш лист щодо газифікації сіл Макарівського району, — цей лист від 3 березня 1998 року адресовано народному депутату України Р. П. Безсмертному. — Повідомляємо, що газифікація шкіл у селах Козичанка, Колонщина, Яблунівка, Мостище, будівництво газових мереж до сіл Борівка, Мотижин, Рожів, Ясногородка, газифікація житлових будинків переселенців у селах Великий Карашин, Королівка, Ніжиловичі включено до Чорнобильської будівельної програми на 1998 рік. Перелік будівництва об'єктів подано Міністерством України з питань надзвичайних ситуацій та в справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи на погодження Мінекономіки та Мінфіну. Після затвердження — буде доведено до виконавців робіт».

Низка проблем щодо здійснення газифікації та водопостачання в Бородянському та Вишгородському районах. Однак навіть поверхневий аналіз свідчить, що їх можна і треба вирішувати. Необхідно завершити спорудження шкіл у селах Лютіж, Хотянівка, Любимівка Вишгородського, Шпилі та Сукачі Іванківського та Володарці Поліського районів.

«Ваші листи за №№ 400 та 401 від 18 грудня 1997 року щодо включення до Чорнобильської програми 1998 року спорудження і реконструкції шкіл у населених пунктах Шпилі та Сукачі Іванківського району, за дорученням облдержадміністрації уважно розглянуто управлінням у справах захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС.

Повідомляємо, що ваші пропозиції будуть розглядатися при формуванні Чорнобильської будівельної програми на поточний рік (тобто нинішній. — **І. К.**) і вирішуватися в залежності від обсягів капітальних вкладень, передбачених області з Чорнобильського фонду під неї».

Як відомо, кілька років тому райцентр Поліського району перенесено з селища Поліського в село Красятичі. В останньому зведено приміщення райлікарні. Але до ладу не доведено. Й дуже незатишно від цього поліщукам.

На тлі матеріальних труднощів особливо загострюються хвороби. Спілкуючися з головними лікарями Іванківської, Бородянської, Поліської та Макарівської центральних районних лікарень В. Рябушенком, В. Сливинським, О. Козленком та Л. Буравльовим переконався, що в згаданих районах після аварії на ЧАЕС значно зріс спектр захворювань. Смертність населення утричі перевищує народжуваність.

У останні роки вирішення соціальних проблем відкинуто далеко назад, якщо про них зовсім не забуто. Ліки стають малодоступними широкому загалу людей, профілактика та оздоровлення також. З одного боку, не виплачуються своєчасно пенсія і зарплата, а з другого — лікарні перетворюються в бастіонники, які без кишені грошей — не взяти.

І це не прикра випадковість, а добре продумана акція. Поміркуйте самі. Згідно з постановою Кабміну № 1138 від 17 вересня 1996 року «Про перелік послуг, які можуть надаватися в державних закладах охорони здоров'я» та рішенням Київської обласної ради народних депутатів № 10 від 27 січня 1995-го, а також листа Міністерства охорони здоров'я України від 7 травня 1996 року № 10-01-04/50 «Про застосування платних послуг» із 45 видів послуг, які раніше надавалися громадянам безплатно, за кожну потрібно викладати гривні. Зазначу, що із згаданих 45 платних послуг —20 мають ціну від 10 до 50 гривень, решта від 1 до 10.

Ще в минулі роки можна було оздоровити дітей та дорослих, які постраждали від наслідків аварії на ЧАЕС, якщо не безплатно, то хоча б за платні путівки у поміркованих цінах; нині картина змінюється в гірший бік. Власне, й передбачені законодавством мінімальні чорнобильські пільги для рядових людей потроху скорочуються. Скажімо, згідно з розпорядженням Мінчорнобиля та листом Мінпраці від 3 квітня 1995 року № 01-3/389-013-2 громадянам, постраждалим внаслідок аварії на ЧАЕС, яким своєчасно не виплатили гроші на чисті продукти і... не виплачують, якщо громадянин помер.

Кабмін розпочав методичне скорочення пільг найбільш незахищеним верствам потерпілих. Особливо насторожує те, що віце-прем'єр-міністр Сергій Тигіпко, виступаючи на відкритті VI Ялтинської міжбанківської конференції наприкінці квітня цього року, заявив про намір уряду різко прискорити економічні реформи. Це, безперечно, добре. Але сумно те, що серед короткострокових мір щодо стабілізації ситуації назвав скорочення на 7 відсотків відчислень у Фонд Чорнобиля. Це означає, що не лише буде ліквідовано Фонд Чорнобиля, але й буде знищено соціальний захист тисяч потерпілих внаслідок атомної катастрофи. Це — один бік медалі. Другий —хто поверне борги будівельникам за спорудження житло для сімей, які відселені з 30-кілометрової зони ЧАЕС та зони обов'язкового відселення? А вони лише по Київській області за минулий рік становлять 34 млн. грн. Будівельну чорнобильську програму згортати аж ніяк не можна. Адже ще потрібно відселити з Поліського району майже 200 сімей, з 30-кілометрової зони ЧАЕС понад 300 і плюс до цього потрібно розселити 273 сім'ї.

Іванківський виборчий округ має й іншу назву —Чорнобильський. Адже вся його територія зазнала радіоактивного впливу після атомної катастрофи. Тому економічна криза тут значно ускладнюється саме чорнобильським чинником, подальшою долею ЧАЕС.

«Україна першою усвідомила необхідність виведення ЧАЕС з експлуатації і як н... то інший в цьому зацікавлена. Однак ціла низка об'єктивних причин — і, насамперед, життєва необхідність використання всіх наявних джерел електроенергії на тлі хронічного дефіциту частоти струму в енергомережі — вимагає гнучкого й виваженого підходу до вирішення долі станції.

Принципове рішення про повне її закриття прийнято, і ми не маємо наміру відступати.

Однак Україна буде неспроможна реалізувати це рішення без введення компенсаційних потужностей в своїй енергосистемі.

Не можна не рахуватися і з тим, що закриття ЧАЕС залишить без роботи тисячі її працівників. А це люди, які віддали і віддають сили та здоров'я заради приборкання ядерної загрози і заслужили вдячність та повагу світової спільноти, говорив у своєму виступі Президент України Леонід Кучма на конференції країн-донорів з питань реалізації проекту «Укриття» (Нью-Йорк, 20.11.97 р.).

Однак, за цими словами мають бути конкретні кроки.

Як постійно зазначає голова Славутицької міськради Володимир Удовиченко, на порядку денному — доведення до кінця експлуатації ЧАЕС із гарантуванням високої безпеки; виведення її з експлуатації; переробка радіоактивних відходів, нагромаджених у результаті роботи станції; виконання довготермінових і короткотермінових заходів щодо приведення об'єкта «Укриття» до стану екологічно безпечного.

Нині адміністрація міста вектор своєї діяльності спрямовує на створення нових робочих місць. Надає оптимізму те, що Кабмін схвалив законопроект про спеціальну економічну зону «Славутич».

До цього варто додати, що в Славутичі, особливо останнім часом, загострилися соціальні проблеми. Потребує радикальних рішень подальша доля селища Лісового, де й понині мешкають будівельники Славутича. Житловий фонд селища вже кілька років тому вичерпав запланований ресурс і ремонту вже не підлягає. Просто неба понад півтори тисячі чоловік також проживати не можуть. Славутицька міськрада грошей не має. Могла б допомогти ЧАЕС. Але й вона не працює. Отже, прерогатива допомоги лише за державним бюджетом.

Ведучи мову про проблеми суто чорнобильського характеру аж ніяк не можна обминути 30-кілометрову зону. Це нині унікальний об'єкт, який вимагає неадекватного підходу до вирішення цілої низки завдань і виробничих, і наукових. Не можна відкидати долю і 2150 кв. км території зони, і долю тих, хто працює в зоні, і тих, хто всі післяаварійні роки проживає в селах Іллінці, Рудня-Іллінецька, Теремці, Ладижичі, Опачичі, Паришів та інших.

Нелегкий шлях самоствердження нашої держави триває. Він проходить і через призму Чорнобильської катастрофи. Дай, Бог, щоб ми пройшли його достойно.

Іван КІРІМОВ,
народний депутат України.

Освіта – ключовий фактор життя народу

НАРОДНА освіта України переживає тяжку кризу, якої не було навіть після руйнівної Вітчизняної війни. У містах і селах закриваються школи, дитячі заклади, ПТУ, по кілька місяців учителі не отримують зарплату й масово залишають навчальні заклади, змінюючи професії або подаючись у «човники». Десятки й сотні тисяч дітей шкільного віку не мають змоги навчатися і поповнюють усе зростаючу армію безпритульних, злочинців, повій та наркоманів. Довільно змінюються учбові програми, в підручниках у спотвореному викладі подається наша історія і недавнє минуле. Занепадає освіта — деградує молодь. А саме вона визначатиме завтрашній день нової Української держави. За таких умов дедалі частіше чується зовсім не риторичне: а куди ж дивиться, як дозволяє таке злочинство Верховна Рада? З'ясувати це питання редакція попросила народного депутата України, кандидата педагогічних наук Станіслава Ніколаєнка.

— Станіславе Миколайовичу! Нині, коли ось уже три тижні поспіль тривають політичні баталії у виборах керівництва Верховної Ради, багато громадян вважають, що комітети ВР залишаються поза законотворчим процесом, а народні обранці, крім сидіння в купольному залі, нічим корисним для держави і народу не займаються. Наскільки такі твердження відповідають дійсному станові справ?

— Вони базуються на емоціях і не відповідають дійсності. Принаймні про наш Комітет з науки і народної освіти я можу твердити це з повною відповідальністю. Тепер, уже спільно з новообраними народними депутатами, ми продовжуємо напрацьовувати нові законопроекти, беремо під свій контроль ті процеси, що відбуваються нині в галузі освіти. Нещодавно майже 150 народних депутатів від усіх фракцій звернулися до Президента, виклавши у заяві факти, що свідчать про критичний стан народної освіти України. Ось лише деякі з них. Так, упродовж 1997 року кількість дошкільних закладів зменшилася на 17 тисяч, загальноосвітніх шкіл — на 140, а ПТУ — на 151 заклад. Обвально зростає борг у зарплаті вчителям; на 21 травня сума його становила 384 мільйони гривень. Затримка з виплатою зарплати становить від трьох до шести місяців. Заборгованість постійно зростає, і це спонукає вчителів удаватися до різних форм протесту. На 20 травня в Україні страйкували педагогічні колективи 88 шкіл, не навчалося 25 тисяч дітей. А в Херсонській області понад 300 вчителів оголосили голодовку. Все це свідчить, що під загрозою зриву завершення навчального року, а відтак і прийом до вищих учбових закладів. В особливо тяжкому становищі опинилися сільські школи...

Ми направили аналіз стану справ Президенту, урядові. Маємо намір найближчим часом зустрітися з Президентом особисто. Найбільш гострі проблеми освітян обговорено 20 травня на представницькій зустрічі з керівництвом Міністерства освіти. Отже, як видно із сказаного, наш комітет на всіх рівнях веде активну роботу з захисту інтересів освітньої галузі.

— Ви збираєтесь зустрітися з Президентом. Мабуть, у вас є якісь конкретні напрацювання, спрямовані на реальне поліпшення нинішнього катастрофічного становища?

— Обов'язково. Найперше — запровадження дієвого контролю за надходженнями до бюджету та їх реалізацією. Вважаємо, що необхідно повернутися до ідеї введення податку на потреби освіти з реалізації ряду товарів, крім товарів першої потреби. Слід невідкладно вводити державну монополію на продаж лікеро-горілчаних та тютюнових виробів. Уряд повинен також негайно завершити розробку механізмів звільнення від податків на прибуток та на додану вартість навчально-виробничої діяльності шкіл, ПТУ, вузів. Тим більше, що у вже прийнятих законах ці норми закладено.

Слід узаконити положення, що місцеві ради повинні надавати в постійне користування закладам освіти земельні ділянки для організації підсобних та навчальних господарств. На часі й переведення на державне утримання всіх шкіл та дитсадків, затвердження єдиних норм на утримання закладів освіти.

Ми поставимо перед Президентом вимогу збільшити принаймні на 10 відсотків податок на прибутки банків та грального бізнесу, з тим щоб одержані кошти направити цілеспрямовано на потреби народної освіти. Нам відомо, що Президент готує указ про підтримку середньої освіти. Сподіваємося, що наші пропозиції, викладені вище, якраз і ляжуть в основу цього указу, а також будуть використані як поправки до деяких законів, щоб істотно вплинути на стан освітянських справ. До зустрічі з Президентом готується «десант» із 18 депутатів-освітян. Сподіваюся, що цей діалог матиме позитивні наслідки.

— Очевидно, на черзі напрацювання нових законів. Якщо так — яких саме і яку мету ставить Комітет з освіти, прагнучи їх введення?

— Нині в роботі новий закон «Про загальну середню освіту», а також закон «Про вищу школу». На черзі закони «Про позашкільні навчальні заклади» та «Про виховання». Чому саме? У нас зараз освітній процес відірвано від виховної роботи, вона пущена на самоплив. Причини відомі: ліквідовано палаци й будинки піонерів з їх широкою мережею гуртків і студій; та ж доля спіткала клуби за інтересами при жеках, а також літні піонерські табори у містах і багато інших форм роботи з юнню. Не дивно, що місцем проведення її дозвілля стала вулиця, підворіття, а заняттям — миття чужих машин, крадіжки, вимушена проституція. Треба повернути дітям (усім!) втрачене дитинство і гарантувати майбутнє. На це й спрямовано закони «Про позашкільні навчальні заклади» та «Про виховання».

Закони про школу та вуз мають на меті позбавити педколективи диктату інструкцій та підвідомчих актів. Це будуть закони прямої дії. Вони також повинні виходити з вимог статті 53 Конституції України — про обов'язковість загальної середньої освіти та безкоштовність навчання у вищих учбових закладах державного підпорядкування.

Належить детально розробити державні освітні стандарти, впровадження яких не повинно призвести до зниження якості знань. Про це доводиться говорити, бо не може не турбувати скорочення навчального часу, спрощення й скорочення програм з математики, фізики та інших дисциплін. Нагадаю: в минулорічному посланні до нації президент США Б. Клінтон поставив завдання, щоб усі 8-річні діти країни вміли читати, а 12-річні освоїли систему «Інтернет». Що ж казати нам, коли в багатьох наших школах діти в очі не бачили, що воно за штука — комп'ютер? І хоч наші учні ще займають призові місця на міжнародних олімпіадах, але це не завдяки, а швидше всупереч нововведенням. Успіх забезпечують надбання ще «старої» школи, прогресивність якої визнавав увесь цивілізований світ. Відкидання її засад призводить лише до втрат. І якщо цей згубний курс буде продовжено, ні новомодні гімназії, ні привілейовані ліцеї не врятують націю від деградації.

Наш комітет одержує безліч листів з приводу платності навчання у вузах. На сьогодні лише 36 відсотків випускників шкіл мають змогу продовжувати навчання у вузах. Минулого навчального року 38 відсотків першокурсників змушені були оплачувати своє навчання, а до медичних вузів уже половина абітурієнтів вступала за платною формою. І якщо для вступу сім'я ще якось нашкребе кошти, то далі платити за навчання сина чи доньки снаги не має. Тож і запитують: а для кого писана стаття 53 Конституції і чому вона не виконується?

Багато проблем зі шкільними підручниками. Намір уряду ввести придбання їх за гроші не витримує ніякої критики. Хто з селян, шахтарів, лікарів або тих же вчителів спроможний заплатити 30—50 гривень, якщо вони по кілька місяців не отримують зарплати?! Через безгрошів'я в родинах нині понад 30 тисяч дітей шкільного віку не ходять до школи. І це лише верхня, видима, частина ганебного для нашої держави «айсберга». Ось нещодавно на київському вокзалі я розмовляв з групою підлітків; серед них були 10-16-річні хлопці, які вже по три-чотири роки живуть в електричках. Якщо це взагалі можна назвати життям...

Проблеми гострі, справді доленосні для сьогодення і майбутнього нашого народу. Їх треба вирішувати сьогодні, негайно! Ми, депутати-освітяни, докладемо всіх зусиль, щоб змусити виконавчу владу виконувати закони, а не шукати, як їх обійти, що спостерігаємо сьогодні...

— А що намічає ваш комітет для вирішення вкрай гострої проблеми соціального забезпечення освітян?

— У числі невідкладних у нас розгляд питання щодо реалізації статті 57 закону «Про освіту», згідно з якою повинна щоквартально здійснюватися індексація зарплати педагогів до рівня середньої у промисловості, а також вводитися доплата за стаж роботи. Вирішено дослідити й питання про право викладачів сільських шкіл на земельні наділи. Земельна реформа поки що залишає сільського вчителя без такого права. У такий спосіб його ошукано й принижено. Ми повинні відновити соціальну справедливість. Порушення якої не бачить або ж не хоче бачити Президент як гарант Конституції.

— Є багато справедливих нарікань батьків та патріотично налаштованої громадськості щодо учбових програм та змісту нових підручників. Це дуже схоже на ідеологічну провокацію проти власного народу на догоду пронаціоналістичним силам. Яка ваша думка щодо цього?

— Наш комітет планує детально вивчити це питання. Ми не можемо дозволити плюндрувати історію України, наше далеке й близьке минуле. І багатовікова історія країни, і її сучасність повинні викладатися лише об'єктивно. Тож ми обов'язково створимо комісію з кваліфікованих фахівців і детально вивчимо зміст учбових програм та підручників. Бо й справді — годі паплюжити своє минуле, повторюючи те, що тенденційно подають ідеологічно заангажовані дослідники на Заході. Нам є чим пишатися. Тож шануймося!

— Нарешті, ще одне. Чи правда, що уряд планує значне скорочення бюджетних витрат на освіту?

— На жаль... Передбачається 10-відсоткове скорочення витрат. Чому б це раптом при нашій і без того великій бідності? Уряд, на вимогу всевладного у нашій «незалежній» державі Міжнародного валютного фонду, планує провести так званий секвестр бюджету, тобто скорочення, на 4 мільярди гривень. Можу запевнити — цей самовбивчий крок уряду не знайде підтримки з боку депутатів лівого напряму. Бо й справді: щоб руйнувати — великого розуму не треба, куди важче організувати виробництво. А без освіти і науки цього не зробиш. З такої альтернативи ми й повинні виходити, проводячи свою державну політику.

Вів розмову
Іван ДМИТРЕНКО.

ШКОЛА ЕСТЕТІВ

У ХОЛІ Київської дитячої художньої школи № 2, що у Харківському районі міста, розгорнуто виставку робіт її вихованців. Експозиція вражає розмаїттям тематики: казкові сюжети й пейзажі, постаті історичних героїв та картинки, «вихоплені» з сучасного життя... По-дитячому яскраві барви, відчуття відвертого захоплення світом — усе це не залишає байдужості у душі.

При школі працює художня студія для дошкільнят «Барви». Малюками опікується кваліфікований педагог, завуч КДХШ Світлана Мільковицька. Найздібніших та найстаранніших випускників студії без екзаменів зараховують до художньої школи. А вже там разом з азами малюнка, скульптури та композиції вони опанують теорію та історію мистецтв.

Працюють тут фанатично віддані справі педагоги, завжди уважні до найменших дрібниць у підготовці занять. Приміром, створення так званої «постановки» —композиції з кількох предметів, котру малюватимуть діти — вимагає чимало часу. Для цього недостатньо вміло скомпонувати предмети, добрати для натюрморту цікаву гаму кольорів, треба ще й попрацювати над освітленням — з огляду на те, де сидітиме кожен з учнів. Таких «постановок» для групи потрібно декілька, і над кожною педагоги Тетяна Бобровнікова та Микола Калашник «чаклують» після занять.

Із вдячністю згадують випускники «художки» і вимогливого викладача рисунка Івана Бондаревського. Між іншим, більшість його випускників, як правило, вступає до художніх вузів та технікумів.

Директор КДХШ № 2 Владислав Гордієнко розповідає:

— Ми намагаємося, як то кажуть, не відставати від життя. Два роки тому при школі відкрили курси з основ комп'ютерної графіки.

Проте наша школа — лише перша сходинка до оволодіння творчою професією. Далі на дітей чекає наполеглива щоденна праця.

Можливо, не всі учні стануть професійними художниками, проте в будь-якому разі вони виростуть людьми, не байдужими до мистецтва. Відрадно, що важливість естетично-виховної місії закладу розуміє і місцева влада: нещодавно Харківська райдержадміністрація виділила кошти на ремонт школи.

Любов СТАНАЧИЧ.

Київ.

На фото: учениця Київської дитячої художньої школи № 2 за роботою.

Фото Владислава ГОРДІЄНКА.

Хроніка. Факти. Події

● *Люксембург*

Від Європи процвітаючої...

Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко відбув з офіційним візитом до Люксембурга, де відбудеться перше засідання Ради з питань співробітництва Україна—ЄС. В. Пустовойтенко зустрінеться з прем'єр-міністром Люксембургу Жан-Клодом Юнкером, Намісником Представником Великого Герцога Люксембурзького Анрі, головою Палати депутатів Люксембургу Ж. Шпауцем. Обговорюватимуться питання активізації двостороннього політичного та торгово-економічного співробітництва.

● *Бріон*

... До Європи мирної

Українська делегація на чолі із заступником міністра закордонних справ Анатолієм Орлом взяла активну участь у черговому засіданні глав зовнішньополітичних відомств держав—членів Центрально-Європейської ініціативи на о. Бріон (Хорватія). Учасники засідання ухвалили заключний документ, спрямований на посилення ролі держав ЦЄІ у європейських інтеграційних процесах та створення у Європі єдиного простору стабільності й безпеки.

● *Вашингтон*

Убивали спочатку американців

Американські війська під час війни у В'єтнамі застосовували нервово-паралітичний газ для знищення своїх солдат, що перейшли на бік противника, повідомив журнал «Тайм». Ліквідацію перебіжчиків вважали більш важливим завданням, ніж знищення противника, оскільки солдати, що перейшли на бік ворога, були знайомі з засобами зв'язку та тактикою ведення бою і тому являли для американських сил значно більшу загрозу. Пентагон поки відмовився коментувати дану публікацію.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

А заручником став «Тарас Шевченко»

(Початок на 1-й стор.).

Це вже не вперше склалася ситуація, коли обіцяні в рекламних оголошеннях «враження» від туристичних поїздок стають для тих, хто клюнув на рекламу, справді «незабутніми». Але цього разу обдурені жертви вирішили відстоювати свої права до кінця. Ініціативу до своїх рук узяли азербайджанські туристи, потім до них приєдналися росіяни (а склад пасажирів інтернаціональний: 179 громадян України, 293 — Росії, 18 — Азербайджану, 15 — Молдови, 8 — Латвії, 2 — Узбекистану, 1 — Білорусі, 1 — Німеччини). Спочатку туристи обурилися тим, що теплохід змінив свій курс. Потім — більше. Несподівано на нижніх палубах з'явилися плакати з написами «SOS», а одна з пасажирок кинула в море банку з листом, де написала: «Ми в небезпеці. На кораблі серед захоплених у заручники жінки та діти. Нас з невідомих причин замість мандрів 7 країнами та 12 портами вивозять з грецького порту до Одеси. Пасажири готові розпочати голодування».

Слід сказати, що на борту побували служби санітарного контролю, які з'ясували, що здоров'ю мандрівників ніщо не загрожує. І взагалі не зрозуміло, хто у кого нині перебуває в заручниках: команда у пасажирів чи навпаки? Адже ні капітан, ні його команда не можуть відповідати за фінансову скруту, що стала причиною переривання круїзу.

У неділю вранці пароплав прибув до Туреччини і став на рейд у протоці Босфор. Конфлікт спробували розв'язати представники дипкорпусу України, Росії та Азербайджану у Стамбулі. Вони зустрілися з пасажирами і заявили, що ті можуть вимагати грошову компенсацію за завдану їм моральну шкоду через суд. Проте пасажири, схоже, сумніваються, що їм коли-небудь повернуть гроші.

А тим часом по дорозі до Одеси капітан вирішив зупинитися у болгарському порту Варна. Та навряд чи це втішить обдурених пасажирів. У будь-якому разі, головні проблеми винуватців ситуації, що склалася, ще попереду.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Комуніст — персона нон грата?

До 2003 року в державну та місцеву адміністрації не призначатимуть осіб, що займали «відповідальні та інші прирівнені до них посади у політичному та адміністративному апараті Болгарської комуністичної партії», повідомляє ІТАР-ТАКС. Аналогічна заборона поширюється на колишніх співробітників та інформаторів ліквідованих спецслужб.

Ці формулювання, включені до прийнятого в першому читанні Закону про адміністрації, викликали бурхливий протест опозиційних фракцій Народних зборів (парламенту) Болгарії. «Соромно починати політичні чистки через десять років після падіння берлінської стіни», — заявила депутат партії «Європейські ліві» Єлена Поптодорова. А представники Болгарської соціалістичної партії (БСП) вважають, що закон має дискримінаційний характер, суперечить Конституції Болгарії та Декларації про національну згоду (цей документ лідери провідних партій підписали на початку минулого року, щоб вивести країну з гострої урядової та парламентської кризи.

На відміну від лівоцентристської опозиції, коаліційні партнери правлячого Союзу демократичних сил (СДС) із задоволенням відреагували на ухвалення нового закону. Річ у тому, що саме блок «Народний союз» (Болгарський землеробський народний союз та Демократична партія) довго наполягав на усуненні колишньої комуністичної номенклатури від участі в управлінні державою і навіть включив прийняття так званого «закону про люстрації» до своєї передвиборної програми.

ДІЯТИ І НЕГАЙНО

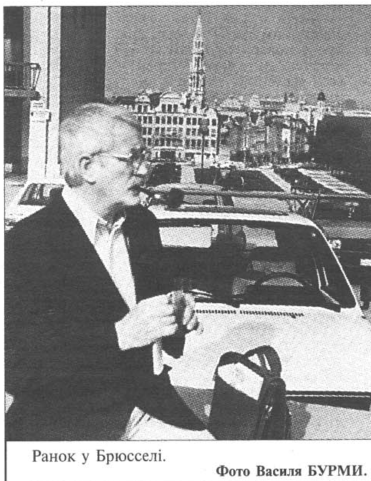
Ситуація в сербському автономному краї Косово залишається вибухонебезпечною. Цими днями керівники провідних держав світу проводили консультації щодо того, як «розрядити» обстановку в регіоні та попередити виникнення другої війни на Балканах.

Оскільки єдиної панацеї для врегулювання конфліктів людство ще не придумало, міжнародній спільноті доведеться йти трьома звичними шляхами: закликати до миру, вводити війська та накладати економічні санкції. Перший варіант уже довів свою неефективність у Косово. Щодо військового втручання, то воно можливе незабаром: НАТО розмірковує над тим, щоб спрямувати своїх миротворців у регіон. Крім того, США та Британія хочуть схилити генсека ООН Кофі Аннана санкціонувати використання військової сили в Косово.

Цілком реально, що Югославія незабаром залишиться і в економічній блокаді: Європейський союз не хоче більше спрямовувати в Белград прямі інвестиції, про те саме заявили і США. Більше того, майже кожна європейська країна прагне обмежити свою торгівлю з СРЮ.

Хоча досі лунають виступи противників рішучих дій міжнародної спільноти в Косово, голоси їхні не такі гучні. Недавня війна на Балканах засвідчила, як довго може тривати конфлікт і як сильно він впливає на обстановку в Європі, якщо не починати діяти негайно.

Надія БЕДРИЧУК.

Ранок у Брюсселі. **Фото Василя БУРМИ.**

Не тільки спагеті

Виставка «Італ-бізнес Україна», яка днями відбулася у Києві, стала приводом для численних публікацій у пресі про італійсько-українське співробітництво. Журналісти пишуть, що виставку організувала Торговельна палата Італії, зокрема представники з Мілана, провінцій Ломбардія, Венето, П'ємонт і Емілія-Романья, для налагодження співпраці і пропаганди італійського бізнесу.

Це вже не перша презентація італійських товарів. Торік у такій виставці взяла участь рекордна кількість бізнесменів, було укладено чимало угод у меблевій, харчовій, текстильній галузях тощо. Завдяки тісним контактам відчинив двері у Києві своєрідний технічний центр, який допомагає знайти українських клієнтів (і навпаки) для реалізації нових проектів.

А нинішня виставка відкриває ще більші перспективи. Цікаво, що у той час як італійський бізнес «висадив свій десант» у Києві, до Риму завітав віце-прем'єр Росії Борис Нємцов. Це збіг, але доволі промовистий. Насправді у сфері економічного співробітництва з Італією Україна є конкурентом Росії. І остання намагається, як завжди, бути партнером номер один. Україна також зацікавлена в якнайтісніших відносинах з Італією, адже ця країна підтримує наш намір інтегруватися в головні економічні структури Європи та світу. Та, за такої ситуації, мабуть, не надто важливо, хто партнер номер один, а хто — два. Головне, щоб був результат від цієї арифметики.

Олесь КЛІНОВ, «Голос України» (з Рима).

Гроші береш чужі, а віддаєш свої...

Несприятливий інвестиційний клімат в Україні залишається болісною проблемою. Навіть вітчизняні підприємці вважають за краще вкладати кошти десь на Кіпрі, ніж на батьківщині. А що вже казати про іноземних? Надзвичайний та Повноважний Посол США в Україні Стівен ПАЙФЕР нещодавно так прокоментував ситуацію:

«У гострому міжнародному змаганні за інвестований долар не можна гаяти ані хвилини. Україна є одним із претендентів на цей капітал у боротьбі з іншими державами Центральної Європи, СНД, Латинської Америки та Південно-Східної Азії.

Це змагання жорстке і безкомпромісне. Сумним, але незаперечним фактом є те, що Україна програє у ньому, причому значно. Іноземні вкладення капіталу на душу населення в Румунії приблизно в чотири рази вищі, ніж в Україні. У Словаччині — у п'ять разів, а в Угорщині — у дванадцять-вісімнадцять.

Україна з 1992 року має загалом близько 2 мільярдів доларів прямих іноземних інвестицій. Для такої великої країни з таким багатим потенціалом це мізерна сума. Польща, з меншою кількістю населення і з менш потужними ресурсами, сподівається отримати 10 мільярдів доларів від зарубіжних компаній лише цього року».

Посол вважає, що ситуацію можна змінити, якщо масштабно проводитимуться реформи, зокрема аграрні:

«Україна могла б бути потужним конкурентом Сполучених Штатів на світовому ринку продовольства. Дані Держкомстату свідчать, що саме міг би зробити в країні приватний аграрний сектор, який нині займає близько 14% продуктивних земель. На них виробляють 60% всієї м'ясо-молочної продукції, 50% фруктів та 83% овочів. А коли б така продуктивність запанувала в усьому українському аграрному секторі?»

Стівен Пайфер також застеріг від захоплення міжнародними позиками:

«Із нагромадженням бюджетного дефіциту сукупний борг України швидко зростає і стає непосильним. Країна не може дозволити собі здійснювати позики впродовж значного часу, якщо їй доводиться виплачувати 45 відсотків за облігаціями внутрішньої державної позики та 16 відсотків за євробондами. Вона не може також сподіватися зберегти соціальні програми, коли виплати по відсотках з'їдають дедалі більшу частку бюджетних надходжень. В України ще є час втримати свій борг у підконтрольних межах. Інакше наступна фінансова криза (спалахне вона в Азії, Росії чи будь-де) може поставити Україну вже не в скрутне, а у безвихідне становище, коли з'ясується, що позичити гроші вона не зможе ніде — ані на внутрішніх, ані на зовнішніх ринках — і за жодну ціну».

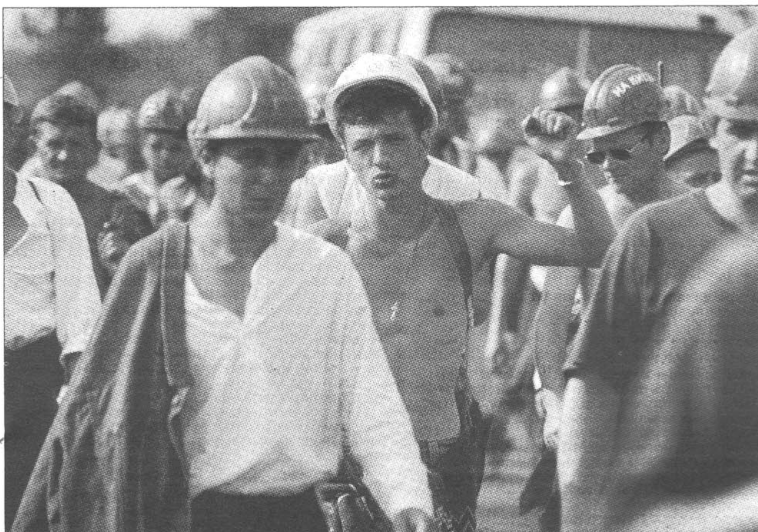
Німецькою, як рідною,

розмовляють 28 учнів одинадцятих класів шкіл №16, №90 і №239 в Ізмаїлі, Одесі, Києві, які після багаторічної підготовки успішно склали письмовий та усний іспити.

Наступного понеділка Надзвичайний і Повноважний Посол Федеративної Республіки Німеччина в Україні доктор Ебергард Гайкен вручить їм мовні дипломи, повідомила редакції прес-служба посольства.

Щороку постійна конференція міністрів культури земель ФРН передає німецькі мовні дипломи. Вони дають право на вступ до німецького вузу без обов'язкового складання у таких випадках мовного тесту.

Інф. «ГУ».

Країна на марші

(Початок на 1-й стор.).

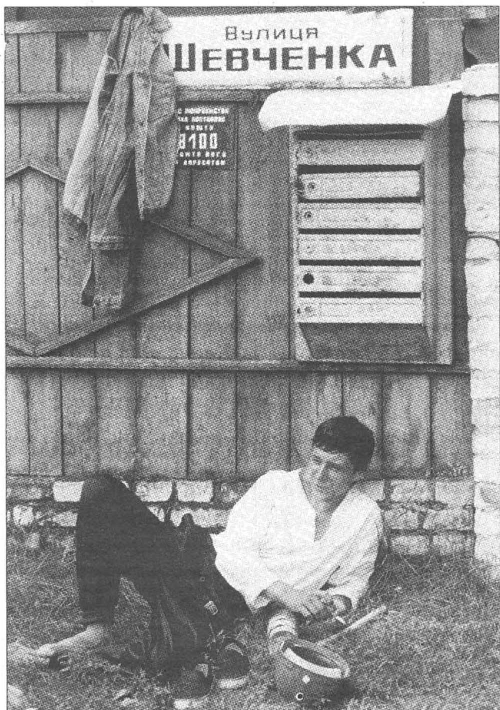
Коли ми виходили із Дніпропетровська, — розповідають шахтарі, — нас лякали: в інших областях плюватимуть вам услід. Але все виявилося інакше: у містах і селах, через які проходять шахтарі, люди пропонують свій нехитрий харч — хліб, сало, цибулю... Та сільчани й самі не мають більшого. На виїзді із Золотоноші зустрічаємо пенсіонерку Марію Чередник, котра «у післявоєнні роки сама працювала у шахті, бо тим, хто був під землею, видавали 1200 грам хліба, а на поверхні — лише 600. Потім повернулася додому і пропрацювала у колгоспі 33 роки. По 7 гектарів буряків виполювала і заробила... аж 37 гривень пенсії. Та й ту невчасно виплачують». А закінчила вона розповідь про власне важке життя проханням, якщо можемо, передати шахтарям трохи картоплі та хліба...

В іншому місці зупиняємося біля гурту людей, які провівши шахтарів, ведуть «політичну» дискусію. Запитуємо, чого, на їх думку, домагаються шахтарі? Відповідають: «Закону, справедливості, пенсій, щоб вони могли чесно працювати і щоб їм за це платили, щоб був соціальний захист, щоб злодії не набивали грошима швейцарські банки, щоб київський суд вирішив і сказав по телевізору Швейцарії — віддайте всі накрадені гроші, але поки що такого справедливого суду, який засудив би всіх цих злодіїв, у Києві нема, щоб наші «председатели», котрі мають по п'ять дач, віддали їх людям. Он візьмімо нашого ... це воно записує... га, записує?..»

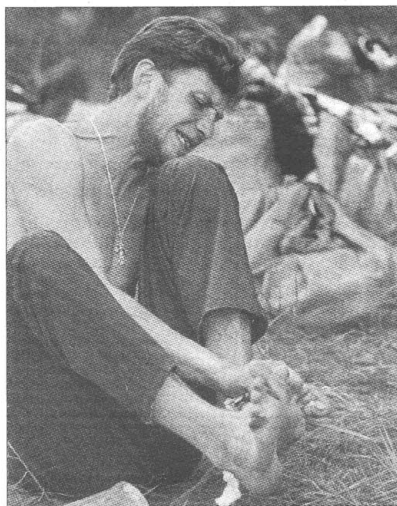
(Закінчення на 16-й стор.)

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Інформація про другий випуск акцій відкритого акціонерного товариства «Міжрегіональний фондовий союз»

1. Характеристика емітента

Фірмове найменування емітента та його місце розташування

Відкрите акціонерне товариство «Міжрегіональний фондовий союз» (далі Товариство): 252001, Україна, м. Київ, вул. Б. Грінченка, 3.

Дата заснування

12 березня 1997 року.

Розмір статутного фонду

Розмір статутного фонду товариства на момент оголошення другої емісії акцій — 1.130.000 (один мільйон сто тридцять тисяч) гривень. За станом на 14 квітня 1998 року статутний фонд товариства сплачено повністю і становить — 1.130.000 (один мільйон сто тридцять тисяч) гривень.

Предмет діяльності емітента

Здійснення зберігання, обліку, клірингу і розрахунків за угодами з цінними паперами та провадження інших депозитарних операцій для держателів рахунків у цінних паперах.

Предметом діяльності Товариства є:

— відповідальне зберігання усіх видів цінних паперів у паперовій (документарній) та бездокументарній формі;

— запровадження та обслуговування обігу цінних паперів у бездокументарній формі;

— знерухомлення цінних паперів та подальше обслуговування угод та операцій емітента з ними;

— регламентація та обслуговування механізмів позики та застави для цінних паперів, прийнятих на обслуговування;

— контроль за відповідністю між обсягом емісії цінних паперів і їх кількістю в обігу;

— формування звітів та довідково-аналітичних матеріалів, що характеризують обіг цінних паперів;

— поставка цінних паперів проти одночасної оплати коштів відповідно до інструкцій депонента;

— ведення реєстрів власників іменних цінних паперів за договором з емітентами;

— обслуговування операцій з державними цінними паперами за угодами, що укладені на позабіржовому ринку;

— збирання доходу (дивідендів, процентних виплат, виплат за погашенням тощо) для всіх цінних паперів депонентів та розподіл коштів за їх рахунками;

— надання депонентам послуги з виконання обов'язків номінального утримувача в реєстрі власників іменних цінних паперів;

— підтримка стосунків з іншими депозитаріями з метою встановлення порядку постійної взаємодії шляхом встановлення кореспондентських відносин;

— інформаційна підтримка укладання угод з цінними паперами.

Баланс (на 01.01.1998 р.)

№ АКТИВ	На 01.01.98 (тис. грн.)	На 04.01.98 (тис. грн.)
1 Основні засоби та нематеріальні активи (залишкова вартість)	152,1	163,1
2 Виробничі запаси	0,1	0,3
3 Незавершене виробництво	1,5	0
4 Розрахунки з дебіторами	81,2	19,0
5 Короткострокові фінансові вкладення	887,0	887,0
6 Грошові кошти	31,4	31,7
7 Інші оборотні активи	2,5	3,5
Баланс	***1155,8***	***1105,9***

№ ПАСИВ	На 01.01.98 (тис. грн.)	На 04.01.98 (тис. грн.)
1 Статутний фонд (капітал)	1130,0	1130,0
2 Спеціальні фонди	11,7	11,7
3 Прибуток (збиток) звітного року	0	(47,5)
4 Розрахунки з кредиторами	14,1	11,7
Баланс	***1155,8***	***1105,9***

Звіт про фінансові результати та їх використання (на 01.01.1998 р.)

№ Найменування показника	Прибутки (тис. грн.)	Збитки (тис. грн.)
1 Виручка від реалізації продукції (послуг)	0,4	0
2 Витрати на виробництво реалізованої продукції (послуг)	0	107,5
3 Результат від реалізації	0	107,1
4 Доходи від позареалізаційних операцій	109,1	0
5 Балансовий прибуток або збиток	2,0	0

Використання прибутку

Найменування напрямів	Звітного року	Минулих років
1 Платежі до бюджету	0,7	0
2 Використано на інші цілі	1,3	0
3 Нерозподілений прибуток	0	0

Звіт про фінансові результати та їх використання (на 01.04.1998 р.)

№ Найменування показника	Прибутки (тис. грн.)	Збитки (тис. грн.)
1 Виручка від реалізації продукції (послуг)	7,2	0
2 Витрати на виробництво реалізованої продукції (послуг)	0	59,7
3 Результат від реалізації	0	52,9
4 Доходи від позареалізаційних операцій	5,0	0
5 Балансовий прибуток або збиток	0	47,5

Довідка про фінансовий стан (на 01.04.1998 р.)

1. Коефіцієнти ліквідності:

1.1. Загальний $K_{1.1}$ **= 77,74**

1.2. Проміжний $K_{1.2}$ **= 77,6**

1.3. Абсолютної ліквідності $K_{1.3}$ **= 2,71**

Розраховані значення коефіцієнтів перевищують рекомендовані, що свідчить про достатність оборотних активів товариства для погашення зобов'язань за розрахунками та достатню ліквідність товариства.

2. Коефіцієнт фінансової стійкості — K_2 **= 0,01**

Розраховане значення коефіцієнта свідчить про достатність власних коштів для погашення зобов'язань за розрахунками, а також фінансову стійкість товариства.

3. Коефіцієнт фінансової незалежності — K_3 **= 0,99**

Розрахований коефіцієнт показує питому вагу власних коштів щодо загальної суми активів.

Зазначення службових осіб емітента

Чисельність службовців — 19 (дев'ятнадцять).

Основні професійні дані про керівних працівників:

Швецов Микола Павлович — голова правління, освіта вища, виробничий стаж 26 років.

Шаповал Юрій Іванович — заступник голови правління, освіта вища, виробничий стаж 5 років.

Майков Олександр Вадимович — головний бухгалтер, освіта вища, виробничий стаж 20 років.

Найменування контролюючого органу

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

2. Опис ділової діяльності

Основна спрямованість діяльності товариства — надійне та кваліфіковане виконання депозитарних операцій, розширення спектра депозитарних та розрахунково-клірингових послуг на ринку цінних паперів.

Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку МФС видано ліцензії:

18 серпня 1997 року №357-р — на право ведення реєстру власників іменних цінних паперів;

3 листопада 1997 року №23-Д — на право здійснення депозитарної діяльності зберігача цінних паперів;

5 листопада 1997 року №1-G — на право здійснення депозитарної діяльності депозитарію цінних паперів.

Станом на 14 квітня 1998 року до депозитарної системи МФС було залучено 20 (двадцять) ліцензованих Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку зберігачів. Інвестиції та наукові дослідження у 1997 року товариством не здійснювалися. Товариством розроблене для власних потреб та потреб його клієнтів високоефективне програмне забезпечення здійснення депозитарної діяльності.

3. Дані про емісію цінних паперів

Рішення про другий випуск акцій ВАТ «Міжрегіональний фондовий союз» прийнято загальними зборами акціонерів 14 квітня 1998 року року (протокол №1).

Мета випуску акцій другої емісії — збільшення статутного фонду товариства, залучення більшого числа акціонерів. Отриманні від випуску акцій фінансові ресурси планується спрямувати:

на придбання технологічного обладнання для депозитарного обслуговування обігу цінних паперів — 800.000 (вісімсот тисяч) гривень;

на витрати, пов'язані з запровадженням депозитарних та розрахунково-клірингових технологій, у тому числі на телекомунікації та засоби захисту інформації — 400.000 (чотириста тисяч) гривень.

Отримані фінансові ресурси не спрямовуються на покриття поточних збитків товариства.

Засновники товариства: Національний банк України, акціонерний комерційний агропромисловий банк «Україна», комерційний банк «Приватбанк», Перший Український міжнародний банк, акціонерно-комерційний банк соціального розвитку «Укрсоцбанк», акціонерне товариство Український інноваційний банк «Укрінбанк», акціонерний банк «АЖІО», акціонерний банк «Енергобанк», акціонерний банк «Еталон», акціонерний банк «Кредит-Дніпро», акціонерний комерційний банк «АвтоКразбанк», акціонерний комерційний банк «Південкомбанк», акціонерний комерційний банк «Ялтабанк», акціонерний комерційний інноваційний банк «УкрСіббанк», акціонерний поштово-пенсійний банк «АВАЛЬ», акціонерне товариство «Комекс-брок», інвестиційна компанія «Проспект-Інвестмент», відкрите акціонерне товариство Інвестиційна компанія «ДІКОМ», всеукраїнський акціонерний банк «ВАбанк».

Загальний обсяг другої емісії становить 240 (двісті сорок) простих іменних акцій номінальною вартістю 5.000 (п'ять тисяч) гривень на загальну суму 1.200.000 (один мільйон двісті тисяч) гривень.

Акції випускаються у бездокументарній формі, серія А, порядкові номери 227 - 467.

Першочергове право передплати акцій другої емісії належить акціонерам товариства.

Початок емісії — 20 червня 1998 року.

Закінчення емісії — 20 грудня 1998 року.

Після закінчення вказаного строку передплата припиняється.

Якщо протягом встановленого терміну передплати її фактичний обсяг не досягне або перевищить запланований розмір емісії, реєстрації підлягає, за рішенням загальних зборів акціонерів, фактичний обсяг передплати.

Акціонери ВАТ «Міжрегіональний фондовий союз» мають право:

брати участь в управлінні справами товариства у порядку, визначеному чинним законодавством та статутом;

отримувати інформацію про діяльність товариства;

отримувати програмні продукти для роботи в депозитарній системі депозитарію ВАТ МФС.

Власники акцій мають виняткове право на отримання програмного продукту, що надається товариством для здійснення депозитарної діяльності.

Особа, на користь якої відчужено прості іменні акції, набуває право власності з моменту зарахування даних акцій на його рахунок у цінних паперах у зберігача.

Оплата вартості акцій здійснюється тільки у вигляді грошових коштів після укладення договору про передплату акцій товариства.

Акції реалізуються за ціною, яка формуватиметься на підставі попиту і пропозиції, але не нижче номінальної вартості. Запланований курс акцій — за номінальною вартістю.

Відповідно до статуту ВАТ «Міжрегіональний фондовий союз» засновник або акціонер депозитарію ВАТ «Міжрегіональний фондовий союз» не може володіти акціями на суму, що перевищує 10 (десять) відсотків статутного фонду товариства.

На загальну суму придбаних акцій зберігач (депозитарій) видає акціонеру виписку з його рахунку в цінних паперах після занесення Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку даної емісії акцій до загального реєстру випусків цінних паперів.

На загальний обсяг емісії оформляється глобальний сертифікат, який депонується у депозитарії.

Відповідно до статуту дивіденди акціонерам не сплачуються. Весь прибуток товариства розподіляється відповідно до статутних документів на формування резервного фонду та інших фондів товариства.

Послугами торговця цінними паперами товариство не користується.

Передплата здійснюється товариством за юридичною адресою товариства: м. Київ 001, вул. Б. Грінченка, 3.

4. Відомості про попередні емісії

Раніше випущені в обіг акції товариства — прості іменні, розміщено їх серед 57 акціонерів юридичних осіб.

Першу емісію проведено шляхом випуску 226 простих іменних акцій номінальною вартістю 5.000 (п'ять тисяч) гривень кожна серії А номери 01 - 226, всього на суму 1.130.000 (один мільйон сто тридцять тисяч) гривень. На перший випуск акцій товариства отримано свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку №753/1/97 від 1 жовтня 1997 року. Керівний склад товариства не володіє акціями товариства.

5. Чинники ризику

Недосконалість законодавства щодо оподаткування операцій з цінними паперами. Непрогнозованість та нестабільність економічної ситуації в Україні. Неефективність заходів уряду у сфері приватизації та роздержавлення. Неприйняття законодавчих актів щодо фондового ринку.

До уваги акціонерів відкритого акціонерного товариства **«Україна-Холдинг-Лізинг»**

Правління товариства повідомляє, що загальні збори відбудуться о **16.00 22 липня 1998 року за адресою: м. Київ, вул. Межигірська, 16** (актовий зал школи №19)

Реєстрація акціонерів проводиться **з 15.00 до 15.45.**

Порядок денний:

1. Внесення змін та доповнень до Статуту товариства.
2. Вибори Спостережної Ради.

Довідки за телефонами: (044) 416-1521, 462-51-29.

Арбитражным судом Житомирской области возбуждено дело № 5/159 «Б» о банкротстве общества с ограниченной ответственностью «Центральный универмаг» (Юридический адрес: г. Овруч, ул. Советская, 38. Банковские реквизиты: расчетный счет 26003200884001, МФО 311216 в АК АПБ «Украина», код ЕДРПОУ 20415453).

Адрес Арбитражного суда Житомирской области: 262001, г. Житомир. пл. Советов, 13.

Арбітражний суд Вінницької області (287000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 235/5 про визнання банкрутом колективного сільськогосподарського підприємства «Зоря» (с. Гавришівка Вінницького р-ну Вінницької області. Розрахунковий рахунок 2600920019001 в РАК АПБ «Україна» м. Вінниці, МФО 302463, код 05525167).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Інформація про шостий випуск акцій акціонерного банку «Чернігівбанк»

1. Характеристика емітента

Повна назва: Акціонерний банк «Чернігівбанк».

Скорочена назва: АБ «Чернігівбанк».

Місцезнаходження банку: Україна, 250006, м. Чернігів, вул. Серьожнікова, 6. Тел. 7-24-86, факс 126-203

Дата заснування: Акціонерний банк «Чернігівбанк» створений рішенням установчих зборів акціонерів від 20 вересня 1993 року у вигляді відкритого акціонерного товариства, зареєстрований Національним банком України 9 грудня 1993 року (реєстраційний № 64) і є правонаступником товариства з обмеженою відповідальністю «Комерційний банк «Чернігівбанк».

Предмет діяльності: АБ «Чернігівбанк» здійснює банківські операції у відповідності з наданою НБУ ліцензією.

Статутний фонд: Зареєстрований статутний фонд повністю сплачений і становить 3650 тис. грн.

Чисельність службовців: Станом на 01.04.98 р. —126 чоловік.

Чисельність акціонерів: Станом на 01.04.98 р. — 550 чоловік.

Баланс АБ «Чернігівбанк»

АКТИВ	грн. 01.01.98 р.	грн. 01.04.98 р.
Каса і коррахунки в НБУ	317 044	284 846
Коррахунки в інших банках	7 116 230	7 374 580
Кредити, видані банком	1 405 114	1 371 173
Міжбанківський кредит	3 199 700	5 420 173
Придбані цінні папери, паї, акції	5 426 869	7 072 475
Основні засоби та капіталовкладення банку	1 801 619	1 471 524
Дебітори банку	262 146	95 741
Інші активи	1 780 463	618 072
Всього актив	21 309 185	23 708 584
ПАСИВ		
Статутний фонд	3 650 000	3 650 000
Резервний фонд	26 098	26 098
Інші фонди банку та кошти прирівняні до них	2 148 329	1 814 205
Коррахунки інших банків	189 949	360 329
Розрахункові та поточні рахунки клієнтів	1 402 393	955 988
Депозити юридичних осіб	640 803	732 413
Вклади громадян	3 062 779	3 671 971
Міжбанківські кредити	7 679 825	11 656 471
Кредитори	23 978	48 629
Інші пасиви	1 955 993	661 720
Прибуток	529 038	130 760
Всього пасив	21 309185	23 708 584

Звіт про прибутки та збитки

1. Фінансові результати	**(тис. грн.) 01.01.98 р.**
Валовий доход	3 790
Витрати	3 262
Доходи від позареалізаційних операцій	1
Балансовий прибуток	529
2. Використання прибутку	
Податок на прибуток	23
Відрахування до резерв. і страх. фондів	296
Фонд соціального розвитку	210
Всього	529

Результати діяльності банку в 1997 році підтверджені аудиторським висновком № 2/98/Б від 20.03.98 р. незалежної аудиторської фірми «Альфа-аудит» (Ліцензія № 000514 від 13.1.95 р.).

Довідка про фінансовий стан:
- — платоспроможність — 49,33 %
- — миттєва ліквідність — 575, 78 %
- — загальна ліквідність — 142,84 %
- — ресурсна ліквідність — 25,05 %.

Органи управління АБ «Чернігівбанк»: Загальні збори акціонерів, Спостережна Рада, Правління, Ревізійна комісія.

Керівні працівники:

Голова Спостережної ради — Ніткін Валерій Іванович, 1951 р. н., освіта вища, інженер-металург за фахом, виробничий стаж 30 років, стаж роботи на посаді 2 роки.

Голова Правління — Шульга Олена Григорівна, 1957 р. н., освіта вища, економіст за фахом, виробничий стаж 23 роки, стаж роботи на посаді - 7 років.

Головний бухгалтер — Сусленко Надія Василівна, 1946 р. н., освіта середня спеціальна, бухгалтер за фахом, виробничий стаж 30 років, стаж роботи на посаді — 7 років.

Голова Ревізійної комісії — Радченко Володимир Миколайович, 1962 р. н., освіта вища, викладач за фахом, виробничий стаж 14 років, стаж роботи на посаді 2 роки.

Фактори ризику:
- — погіршення загального економічного стану в Україні;
- — високий рівень інфляційних процесів;
- — коливання курсу іноземних валют;
- — загострення проблеми платоспроможності підприємств;
- — форс-мажорні обставини.

Опис ділової діяльності:

Головною метою діяльності акціонерного банку «Чернігівбанк» є сприяння розвитку товарно-грошових відносин у регіоні через розширення спектру банківських послуг, підтримка різних форм підприємства, залучення вітчизняних і іноземних інвестицій, розвиток зв'язків з іншими регіонами.

Для досягнення мети діяльності акціонерний банк «Чернігівбанк» здійснює комплексне розрахунково-касове, кредитне і валютне обслуговування суб'єктів господарської діяльності та громадян регіону, залучає кошти підприємств, установ, організацій, населення, впроваджує провідні форми розрахунків, виконує інші банківські операції, що відповідають меті банку і не суперечать діючому законодавству України.

АБ «Чернігівбанк» має ліцензію № 133 Національного банку України на здійснення 30 банківських операцій, в тому числі 8 операцій з іноземною валютою. Дозвіл № 755 Міністерства фінансів України на здійснення діяльності з випуску та обігу цінних паперів, ліцензію № 35 Фонду державного майна України на здійснення посередницької діяльності з приватизаційними паперами, дозвіл № 133-Р Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку на право ведення реєстру власників іменних цінних паперів, дозвіл № 27-Д Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку на право здійснення депозитарної діяльності.

Згідно з постановою правління Національного банку України від 25.02.95 р. № 40 «Про невідкладні заходи щодо фінансового оздоровлення комерційних банків та відновлення їх ліквідності та платоспроможності» АБ «Чернігівбанк» працював у режимі фінансового оздоровлення. Постановою правління НБУ № 42 від 22.02.96 р. «Про підсумки діяльності комерційних банків України за 1995 р.» режим фінансового оздоровлення було відмінено.

Дані про інвестиції в державні цінні папери: всього за 1997 р. інвестовано 16833 тис. грн.

Наукові дослідження банком не проводилися.

Простроченої заборгованості кредиторам і за платежами в бюджет банк не має. Контроль діяльності акціонерного банку «Чернігівбанк» здійснюють установи і підрозділи Національного банку України, Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку та інші установи згідно з чинним законодавства.

Данні про емісію цінних паперів:

Загальними зборами акціонерів АБ «Чернігівбанк» 21 травня 1998 року (протокол № 1-98) прийнято рішення про збільшення статутного фонду на 3 200 000 (три мільйони двісті тисяч) гривень шляхом додаткового (шостого) випуску акцій у документарній формі.

Мета шостого випуску акцій: збільшення статутного фонду до 6 850 000 (Шість мільйонів вісімсот п'ятдесят тисяч) гривень у відповідності з вимогами Національного банку України по ліцензуванню банківських операцій, розширення можливостей банку у здійсненні таких операцій, подальше зміцнення фінансового стану банку. Кошти, отримані від розміщення акцій АБ «Чернігівбанк», планується направляти на:

інвестування в державні цінні папери — 40 % — 1 280 000 гривень;

збільшення обсягів операцій з іноземною валютою — 30 % — 960 000 гривень;

придбання інших цінних паперів у портфель банку з метою інвестування або подальшого продажу — 20 % —640 000 гривень;

надання кредитів юридичним особам для здійснення виробничої та комерційної діяльності — 10 % — 320 000 гривень.

Кількість акцій по типах і категоріях: Шостий випуск акцій АБ «Чернігівбанк» становить 32 000 000 (тридцять два мільйони) простих іменних акцій номінальною вартістю 10 (десять) копійок на загальну суму 3 200 000 (три мільйони двісті тисяч) гривень. Власники акцій отримають сертифікат акцій серії «Е» встановленого зразка на загальну кількість придбаних акцій в строк не пізніше 6 місяців після реєстрації випуску акцій в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Права, що надаються власникам:

Прості іменні акції шостого випуску надають їх власнику право отримувати дивіденди та брати участь в управлінні діяльністю банку, голосувати на загальних зборах акціонерів за принципом «одна акція — один голос», обирати та бути обраними в керівні органи товариства.

Акції різних випусків рівні в правах, відрізняються між собою серією.

Право на придбання акцій в першу чергу надається акціонерам банку — власникам акцій попередніх випусків пропорційно належних їм часткам у статутному фонді, з урахуванням вимог антимонопольного законодавства.

Умови розпорядження акціями: за вільним розсудом.

Опис порядку підписки:

Акції шостого випуску АБ«Чернігівбанк» розміщуються шляхом відкритої підписки серед юридичних і фізичних осіб—резидентів України, і сплачуються в національній валюті України.

Акції реалізуються за номінальною вартістю.

Акції АБ «Чернігівбанк» попередніх випусків не пропонувались до продажу на біржах та позабіржових торговельних системах. На позабіржовому ринку купівля-продаж акцій здійснювалась переважно за номінальною вартістю.

Строк підписки на акції шостого випуску — з 19 червня 1998 р. до 15 вересня 1998 р.

При розміщенні підписки емітент не планує користуватися послугами торговця цінними паперами.

Підписка на акції шостого випуску проводиться банком за місцем загальних зборів акціонерів: м. Чернігів, вул. Серьожнікова, 6. Підписка на акції передбачає укладення договору, згідно з яким покупець повинен внести на рахунок банку не менш 30 % вартості акцій на момент укладення договору. Повну оплату акцій покупець зобов'язаний здійснити протягом одного року з дати реєстрації статутного фонду банку в Національному банку України. Юридичні особи, які підписалися на акції перераховують їх вартість на р/р 363016 в АБ «Чернігівбанк», МФО 353489, код 09809192, фізичні особи перераховують кошти за акції на вищезгаданий рахунок або вносять в касу банку.

Встановлюється обмеження на потенційних покупців акцій. Один акціонер може прямо або непрямо володіти загальною кількістю акцій у межах 35% від розміру статутного фонду банку.

У разі перевищення в ході підписки заявленого обсягу випуску передплати акцій Статутний фонд збільшується з урахуванням фактичної передплати.

Якщо ДКЦПФР чи НБУ буде відмовлено у реєстрації шостого випуску акцій банку за будь-яких причин залучені кошти повертаються акціонеру в 30-денний термін з дати прийняття рішення про відмову.

Дивіденди нараховуються пропорційно до номінальної вартості акцій та виплачуються за рішенням загальних зборів за підсумками минулого фінансового року. Розмір дивідендів та порядок їх виплати визначають загальні збори акціонерів. Виплата дивідендів відбувається для юридичних осіб шляхом перерахування коштів на банківський рахунок акціонера, для фізичних осіб — через касу банку або перерахуванням на вказаний рахунок за дорученням акціонера.

Депонування коштів, виконання операцій, виплата дивідендів здійснюються за адресою: 250006, м. Чернігів, вул. Серьожнікова, 6.

Дані про попередні емісії:

На момент прийняття рішення про шостий випуск акцій акціонерний банк «Чернігівбанк» має зареєстрований і сплачений статутний фонд 3 650 тис. грн. поділений на 36 500 000 простих іменних акцій, номінальною вартістю 10 коп. кожна. Статутний фонд сформований за рахунок п'яти випусків акцій банку.

Перший випуск акцій АБ «Чернігівбанк» зареєстрований Міністерством фінансів України 14.12.93 року (реєстраційний № 285/1/93).

Другий випуск акцій АБ «Чернігівбанк» зареєстрований Міністерством фінансів України 16.08.94 р. (реєстраційний № 325/1/94).

Третій випуск акцій АБ «Чернігівбанк» зареєстрований Міністерством фінансів України 14.12.95 р. (Реєстраційний № 576/1/95).

Четвертий випуск акцій АБ «Чернігівбанк» зареєстрований Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку 28.11.96 р. (реєстраційний № 186/1/96).

П'ятий випуск акцій АБ «Чернігівбанк» зареєстрований Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку 12.03.97 р. (реєстраційний № 222/1/97).

Акції першого, другого, третього, четвертого та п'ятого випусків розміщені серед юридичних і фізичних осіб і станом на 21.5.98 р. повністю сплачені в розмірі номінальної вартості.

У власності членів виконавчого органу знаходиться 41 855 штук простих іменних акцій, що становить 0,11 % загальної кількості.

Перелік осіб, частки яких у статутному фонді перевищують 5 %:
АТ «Приват інтертрейдинг»,
ТОВ СП «Енеко»,
ВАТ «Дніпрометиз».

Відомості про реєстратора: ведення реєстру власників іменних цінних паперів АБ «Чернігівбанк» здійснює незалежний реєстратор КБ «Приватбанк» (Дозвіл № 1-Р від 3.07.96 р.).

Информация о выпуске акций ОТКРЫТОГО АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА "ТАВРИЯ-АВТО"

1. Характеристика эмитента

1.1 Фирменное название: Акционерное общество открытого типа «Таврия-Авто», код ЕГРПОУ - 20687803.

1.2. Местонахождение: 333001, Украина, Автономная Республика Крым, г. Симферополь, ул. Училищная, 40.

1.3. Дата образования: 13.07.93 г., зарегистрировано Исполнительным комитетом Центрального районного Совета народных депутатов г. Симферополя 13.07.93.г., регистрационный номер 2001.

АО «Таврия-Авто» создано согласно приказу фонда Госимущества Украины на базе арендного предприятия «Автосервис» как акционерное общество открытого типа.

1.4. Цель и предмет деятельности: создано с целью активизации деятельности в направлении развития инфраструктуры автосервиса, качественного улучшения научно-технического и материально-технического обслуживания транспортных средств и торговли. Осуществляет сервисное обслуживание и ремонт транспортных средств, торговлю запасными частями и другими сопутствующими товарами, проведение технической экспертизы транспортных средств.

1.5. Баланс эмитента по состоянию на 1.01.98 г. в тыс. грн.

Активы	на 1.01.98 г.	на 1.04.98 г.
1. Основные средства и другие внеоборотные активы	5267,4	5223,7
2. Запасы и затраты	330,1	317,9
3. Денежные средства, расчеты и др. активы	124,8	112,3
Баланс	5722,3	5653,9
Пассивы		
1. Источники оборотных и приравненых к ним средств	5583,9	5504,6
2. Долгосрочные пассивы	3	3,2
3. Рассчеты и др. пассивы	135,4	146,1
Баланс	5722,3	5653,9

1.6. Отчет о финансовых результатах в тыс. грн.

Показатели	за 1997 г.	за I кв. 1998 г.
Балансовая прибыль (+)	+ 28,1	0
убытки	0	-73,4
Дебиторская задолженность	115,4	98,1
Кредиторская задолженность	135,4	146,1

Коэффициенты ликвидности	
Общий (коэффициент покрытия)	3,36
Промежуточный	0,92
Абсолютной ликвидности	0,069

Данные баланса за 1997 год подтверждены аудиторской и консультационной фирмой «Адэкон». Лицензия аудиторской палаты Украины АБ №000284 от 10 августа 1994 года.

1.7. Уставный фонд общества составляет 33269 (тридцать три тысячи двести шестьдесят девять) гривень 60 коп., разделен на 95056 простых именных акций номинальной стоимостью 35 копеек каждая.

1.8. Списочная численность работающих на 1.01.98 г. - 320 человек.

1.9. Сведения о руководителях:

Председатель Правления: Чумасов Виктор Андреевич, образование высшее, инженер-механик, стаж работы свыше 40 лет. И.О. Главного бухгалтера: Грязнова Людмила Леонтьевна, образование среднее специальное, бухгалтер, стаж работы 29 лет.

1.10. Описание деловой деятельности эмитента.

За 1997 год выручка от реализации услуг автосервиса, ремонта и технического обслуживания автотранспорта, реализации запасных частей и других товаров составила 1773,6 тыс. грн., за I квартал 1998 г. - 199,7 грн.

Научно-исследовательской и инвестиционной деятельности не проводилось.

2. Перечень и результаты предыдущих эмиссий ценных бумаг.

I эмиссия. Первоначальная сумма Уставного фонда составляла 9505 (девять тысяч пятьсот пять) гривень 60 коп. Количество выпущенных акций 95056 шт. Номинальная стоимость акции - 10 копеек. Вид акций - простые именные. Свидетельство Министерства финансов Украины о регистрации выпуска ценных бумаг, регистрационный номер 17/1/94 от 19.01.1994 г. В соответствии с Указом Президента Украины № 503/93 от 2.11.1993 г. «Об индексации номинальной стоимости приватизационных имущественных сертификатов» номинальная стоимость акции была увеличена до 35 копеек, и сумма Уставного фонда составила 33269 (тридцать три тысячи двести шестьдесят девять) гривень 60 коп.

Свидетельство Министерства финансов Украины о регистрации выпуска ценных бумаг, регистрационный номер 98/1/95 от 2.03.1995 г.

Количество простых именных акций, выпущенных эмитентом 95056 штук, в том числе находящихся во владении руководителей:

Председателя Правления Чумасова В.А. - 677 штук;

И.О. Главного бухгалтера Грязновой Л.Л. - 182 штуки.

3. Данные об эмиссии акций

3.1 Решение о выпуске акций II эмиссии принято общим собранием акционеров АО «Таврия-Авто» 16 апреля 1998 года, протокол №5.

3.2. Цель эмиссии - получение дополнительных инвестиций для повышения технической оснащенности производства услуг автосервиса в сумме 16634,80 гривень. Средства, полученные от эмиссии, не будут направлены на покрытие убытков АО.

3.3. Запланированный объем эмиссии в сумме 16634 (шестнадцать тысяч шестьсот тридцать четыре) гривни 80 коп. Предполагаемые инвесторы - акционеры АО «Таврия-Авто».

3.4. Вид и категория акций: простые именные. Выпуск акций на предъявителя и привилегированных не предусматривается. Количество акций - 47528 штук номинальной стоимостью 35 копеек на общую сумму 16634,80 гривни. Форма выпуска документарная.

3.5. Серия и порядковые номера акций - серия 0I, номера с 95057 по 142584.

3.6. Сроки подписки на акции:

Начало подписки: 19.06.1998 г.

Окончание: 30.06.1998 г.

3.7. Права собственника привилегированных акций. Привилегированные акции не выпускаются.

3.8. Запланированный курс продажи акций: по номинальной стоимости.

3.9. Порядок размещения акций.

Общество не пользуется услугами продавца ценных бумаг и распространяет свои акции самостоятельно.

Предусмотрена свободная продажа акций.

Недостижение подпиской необходимого количества акций, объявленных эмиссией, не предусмотрено. При достижении запланированного объема эмиссии ранее окончания указанного срока окончания подписки - подписка прекращается.

3.10. Порядок выплаты дивидендов.

Дивиденды по акциям выплачиваются по итогам года по решению собрания акционеров.

3.11. Адрес распространения акций и выплаты дивидендов:

333001, Украина, Автономная Республика Крым, г. Сим-ферополь, ул. Училищная, 40, телефон для справок - 25-04-05.

3.12. Факторы риска, которые необходимо учитывать, принимая решения о приобретении акций общества:

политическая и экономическая нестабильность;

сезонный характер предоставления услуг автосервиса, влияющий на результаты деятельности АО;

покупательная способность населения;

изменения действующего налогового законодательства.

Председатель Правления ОАО «Таврия-Авто» В.А. Чумасов

ВАТ «Міськрембудтрест» повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів ВАТ,

які відбудуться 21 липня 1998 року об 11 годині за адресою: Дніпропетровськ, вул. Плеханова, 17, в актовому залі ВАТ «Міськрембудтрест».

Порядок денний

1. Звіт правління та ревізійної комісії про результати фінансово-господарської діяльності за 1997 рік.
2. Реорганізація ВАТ «Міськрембудтрест».
3. Різне.

Початок реєстрації о 10 годині.

З матеріалами порядку денного можна ознайомитися у правлінні ВАТ.

Телефон для довідок 45-01-87.

Загальні збори акціонерів відкритого акціонерного товариства «Нововолинський молокозавод» відбудуться 24 липня 1998 р.

Місце проведення зборів: м Нововолинськ, Іваничівське шоссе, 5, зал засідань ВАТ.

Реєстрація учасників зборів — 24 липня 1998 року з 12-00 до 14-00 за місцем проведення зборів.

Початок зборів — о 14-00.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 1997 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Зміни складу спостережної ради.
4. Зміни і доповнення до статуту.

Для участі у зборах необхідно мати при собі документ, що посвідчує особу, а в разі необхідності — доручення на право представляти акціонера або групу акціонерів.

Довідки за телефоном: (03344) 2-27-92.

Правління ВАТ.

У номер

● *Миколаїв*

Пальне з пластмасової пляшки

Ефективну технологію утилізації відходів пластмас, що застосовуються у широкому вжитку, запропонували науковці Українського морського технічного університету. Вони створили дослідну установку, яка вже тепер щодоби «переварює» до 300 кілограмів поліетиленових пляшок, стаканчиків, використаних одноразових шприців, натомість видаючи рідке пальне. Вчені готові запропонувати проекти виробничих комплексів, здатних переробляти щодоби до 50 тонн пластмасових відходів. З їх створенням буде водночас розв'язано дві проблеми: утилізуватимуться «вічні» відходи, які вже нікуди дівати, й вироблятиметься додаткове пальне, здатне живити газотурбінні й дизельні двигуни, опалювальні котли тощо.

● *Полтава*

Вітчизняний вуглець — якості вінець

Кременчуцький завод технічного вуглецю проторує дорогу в Європу і світ. Для цього є всі необхідні передумови. Підприємство має великий рівень автоматизації, запас потужностей, висококваліфіковані кадри. Нині за сприяння голландської фірми завершують роботи із сертифікації всього заводу.

● *Івано-Франківськ*

Древній Галич готується до іменин

Древня столиця Галицько-Волинського князівства —Галич — готується до 1100-річчя. Упорядкування історичного міста потребує значних коштів, а їх бракує. Облдержадміністрація і працівники виконавчого апарату обласної ради вирішили передати свій денний заробіток у фонд Галича і сподіваються, що ініціативу підтримають державні та приватні підприємства, банки, комерційні структури, усі патріоти краю.

Працівники Секретаріату Верховної Ради України висловлюють щире співчуття старшому консультанту відділу з питань звернень громадян Бушнєву Олександру Сергійовичу у зв'язку з тяжкою втратою — смертю його матері

Антоніни Григорівни.

Країна на марші

(Початок на 1-й, 13-й стор.).

Хіба ревуть воли, як ясла повні?

— Ніхто б нікуди не йшов, каже старший колони, замголови страйкому об'єднання Олег Сивер, — коли б вчасно виплачували зароблене. Але люди просто доведені до відчаю. Тому всі 10 шахт «Павлоградвугілля», а це близько 30 тисяч чоловік, чекають, чим закінчиться цей похід відчаю. Коли виходили, — продовжує він, —заборгованість по об'єднанню становила 84 мільйони гривень. Поки йшли, вона знизилася до 63 мільйонів, бо 21 мільйон за цей час було перераховано на шахти, але все одно зарплату затримують по 7—8 місяців. Утім, здавалось би, чогось уже досягли. Принаймні новий міністр вугільної промисловості Сергій Тулуб, призначений на цю посаду кілька днів тому, вже знає, що є таке об'єднання, знає про заборгованість і, приїхавши до шахтарів, пообіцяв її погасити, а натомість умовляв шахтарів повернутися додому. Але навіть після того, як Верховна Рада України прийняла Постанову «Про невідкладні заходи щодо фінансового забезпечення вугільної галузі в 1998 році», у якій обіцяно збільшити підтримку вугільників на 600 мільйонів гривень та багато чого іншого, шахтарі повертатися не бажають, бо вже не вірять жодним обіцянкам, справедливо зазначаючи, що за останні чотири роки змінилося п'ять міністрів і кожен із них щось обіцяв та підписував. Але влада, замість змінювати щось по суті у вугільній галузі, міняла міністрів, а новопризначений відразу відмовлявся від обіцянок попередників — мовляв, я цього не підписував. Тому страйкарі, дійшовши до Києва, крім погашення заборгованості у зарплаті, вимагатимуть чітких гарантій від перших осіб держави щодо майбутніх виплат та припинення закупівлі вугілля за кордоном.

— Якщо наші ж таки, дніпропетровські, Кучма та Пустовойтенко, не мають часу приїхати до нас, —кажуть шахтарі, — то ми, не маючи грошей, прийдемо до них пішки і не підемо доти, доки не доб'ємося свого. При цьому страйкарі наголошують, що їх спонукають лише економічні вимоги, але не виключають, що у випадку їх нехтування, задумаються, чи потрібні Україні такий уряд та Президент. У той самий час категорично заперечують, що за ними стоїть якась політична сила. До слова, попри намагання комуністів, у тому числі і в Золотоноші, перетворити марш протесту на мітинг під червоними гаслами, шахтарі на це не йдуть, і єдиний прапор, що майорить над колоною, — це прапор незалежної профспілки гірників.

Чи знає Леонід Данилович?

Часом від гірників можна почути й такі розмірковування: «Прийдемо до Києва і розкажемо Кучмі, як ми живемо, бо, може, від нього це приховують і він нічого не знає...» Отака ось наївна народна віра у доброго царя, якого відгородили від народу зловмисники. А може, й справді ви нічого не знаєте, Леоніде Даниловичу?

Після виступу у парламенті першого віце-прем'єр-міністра Анатолія Голубченка, котрий сказав, що виплата всіх боргів шахтарям призведе до невиплати зарплати лікарям та вчителям, страйкарів часто запитують, чи справді це так? Їх відповідь проста: «Ми не хочемо нічиїх грошей, але якщо працюватимуть шахтарі, то будуть гроші і для зарплат бюджетникам». А що цими чутками хтось намагається налаштувати представників одних професій проти інших, то шахтарі обіцяють заодно запитати у Києві і про заборгованість лікарям та вчителям.

Довга дорога до каси

«Кучма, візьми «верхняк» — віддай зарплату», —читаємо на робі одного із шахтарів. Запитуємо, що воно таке, оцей «верхняк», що його пропонують Президентові. Виявляється, це — металева арка, якою закріплюють лави, і важить одна така «залізяка» близько 100 кілограмів. А тягати її мусить одна людина. Тож саме цей «верхняк» шахтарі хочуть обміняти на зарплату. Тільки якась дуже довга дорога до каси виходить, — сумно жартують вони.

Не сказати б, що об'єднання «Павлоградвугілля» серед найгірших, адже 10 його шахт видобувають 13 відсотків усього українського вугілля, а працює тут лише 4 відсотки від загальної кількості шахтарів. (Нагадаємо, що в Україні близько 180 шахт). Та й вугілля видобувають тут енергетичне, тож на складах воно не залежується. Але довкола оцих 10 шахт в'ється близько 800 посередників, які й займаються «торгівлею». За словами Олега Сивера, коли б із ними розраховувалися реальними грошима, а не за бартером, то ті ж таки запчастини можна було б купувати на 30 —40 відсотків дешевше. А так виходить, що насправді віддають дешевше вугілля, тож шахтарі переконані, що така ситуація комусь дуже вигідна. Заступник директора «Павлоградвугілля» Віктор Пільгуй вважає, що таку ситуацію породила сама держава, а щодо самого маршу шахтарів, то, на його думку, на цей крок їх штовхнув відчай, однак він не дуже підтримує цю акцію, бо вона підриває економічні основи об'єднання. Але які у шахтарів підстави вірити у ці основи?

Вони дійдуть...

Як зазначається у зверненні шахтарів, котре зачитується у кожному населеному пункті, вони не беруть хабарів, не зловживають службовим становищем, але сьогодні позбавлені будь-яких засобів до існування та доведені до відчаю тим, що абсолютно нічим годувати сім'ї. Тому вимагають від влади дотримання норм Конституції та законів України, численні статті яких порушуються. Під цим зверненням ладні підписатися всі шахтарі та їх сім'ї. Ось тільки дехто із тих, хто йде до Києва: Хоменко Валентин, Калиниченко Сергій, Жигарін Євген, Курзєв Сергій, Рубцов Борис, Крючков Валерій, Бойко Іван, Шевчук Олег, Романенко Олександр, Гуцалюк Сергій, Шолдуга Іван, Дрозд Олександр, Гордієнко Микола, Нефедов Ренат, Матюшенко Михайло, Швайко Сергій, Вяткін Віктор... Вони і тисяча інших гірників дійдуть. Але з чим повертатимуться додому?

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Київ — Черкаська область — Київ.

Іспанська тема — успішне повторення!

Спорт

Футбол. Україна — Іспанія. 2:1. Відбірковий матч чемпіонату світу-99 серед жінок. 1:0 Фришко, 27, 2:0 Пекур, 37, 2:1 Торрас, 55.

Україна: Шульга, Ознобихіна, Іжко, Резвін, Андрющенко, Пекур, Стасюк (Корнієнко, 66), Міщенко, Іванова, Фришко (Жданова, 79), Зінченко (Михайленко, 85). Тренер Сергій Качкаров.

Іспанія: Серра, Сарса, Коромінас (Родрігес, 69), Мандер Кастільо, Торрас, Гарсіа (Ноалєс, 61), Роса Кастільо, Кабесон (Хімбер, 74), Мар Прієто, Матеос, Анхелес Парехо. Тренер Ігнасіо Кереда.

Попереджено: Коромінас (44), Ознобихіну (54), Кобесон (70).

Арбітр Веселін Богданов (Болгарія, ФІФА). **Делегат УЄФА** Йоганн Ігна (Румунія).

7 червня. Київ. Стадіон «Динамо». 2 000 глядачів.

	І	В	Н	П	М	О
Швеція	4	4	0	0	11-5	12
Україна	4	2	0	2	8-8	6
Ісландія	3	1	1	1	4-5	4
Іспанія	5	0	1	4	4-9	1

Лише одна команда з групи напряму потрапляє до фінальної частини світової першості, яка в червні-липні наступного року відбудеться у США. Команди, котрі посядуть другі місця у підгрупах, поведуть боротьбу за путівки в серії з двох стикових матчів (вдома і на виїзді). Отже, наші дівчата мають певні шанси потрапити на світовий фестиваль. Адже обидва завершальні матчі вони проведуть у Києві 8-го і 30-го серпня відповідно зі збірними Швеції та Ісландії. А вдома, як відомо, усе допомагає.

До речі, виступаючи в гостях проти цих команд, українки поступилися в упертій боротьбі з однаковими рахунками — 2:3.

А в Іспанії ми виграли 2:1. Цей успішний урок наші дівчата повторили і минулої неділі, подарувавши свято своїм шанувальникам. Узагалі перший тайм підопічні Сергія Качкарова, якому в роботі допомагають Сергій Ісаєв та Анатолій Куцев, відпрацювали на найвищій «ноті». Фальші в їхній ігровій мелодії не почули.

Чудово діяла колишня киянка, а нині донеччанка, Світлана Фришко. Вона і відкрила рахунок, відгукнувшися на передачу з лівого флангу. До речі, у збірній були представлені клуби з Донецька, Запоріжжя, Чернігова і Львова. На жаль, київська «Аліна» — чемпіон і володар Кубка України-97 —припинила існування.

Через десять хвилин після першого успіху ефектно зіграла Людмила Пекур, яка перекинула м'яча через Росер Серру, яка в цілому вдало захищала ворота.

А після перерви ініціативою заволоділи гості. Особливою настирністю відзначалася Іоланда Матеос. Вона, до речі, найбільше сподобалася нашому тренерові. А гол престижу забила ще одна чудова дівчина —добре координована, швидка, технічна Марина Торрас. Узагалі іспанська команда полонила серця киян, залишивши найприємніше враження. Її наставник, у свою чергу, сказав чимало компліментів на адресу українок. Особливо відзначив їхню мужність і бойовитість у другому таймі, коли довелося утримувати рахунок.

Сергій Качкаров був щасливий. Але водночас і об'єктивний. Пояснив, що через недостатню функціональну підготовку окремих футболісток команді так важко дався другий тайм. Але до наступного матчу зі шведками є час, щоб надолужити згаяне і добре підготуватися.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

* * *

Теніс. Париж. Турнір «Ролан Гаррос». Фінали. **Жінки.** Санчес Вікаріо (Іспанія) — Селеш (США). 7:6, 0:6, 6:2. **Чоловіки.** Мойя (Іспанія) — Корретха (Іспанія). 6:3, 7:5, 6:3. **Пари.** Хінгес (Швейцарія)/Новотна (Чехія). 6:1, 7:6. Елтінг/Гаархус (Нідерланди) —Ноулс (Багами)/Нестор (Канада). 6:3, 3:6, 6:3.

Ювілеї

«Супутник»: 40 років на орбіті туризму

Сорокаріччя святкувала туристична фірма «Супутник». Для діяльності, якою займається компанія, часи настали не кращі. І все ж вона рекордсмен: її послугами лише торік скористалися 46 тисяч чоловік. На іменинах пригадували давнє. Колись, на зорі становлення «Супутника», згори спускалися плани — організація мала оздоровити певні відсотки робітників, селянської молоді. Нині за клієнта доводиться змагатися. Тому фірма намагається пропонувати цілий комплекс сервісних послуг: організовують турпоїздки, надають автотранспорт, оформляють візні документи, паспорти, міжнародні студентські білети, реалізують, зокрема, програму оздоровлення співробітників і членів їх сімей ВО «Укриття».

Співробітники компанії впевнені: для туризму настануть кращі часи. Бо колись та й підвищиться отой народний добробут.

Галина КВІТКА.

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс—224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44. телефакс — 449-85-62

E-mail: sekret@golos.relc.com

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 235352.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311107.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0